

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΑΝΤΙΟΧΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1904

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΑΝΤΙΟΧΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

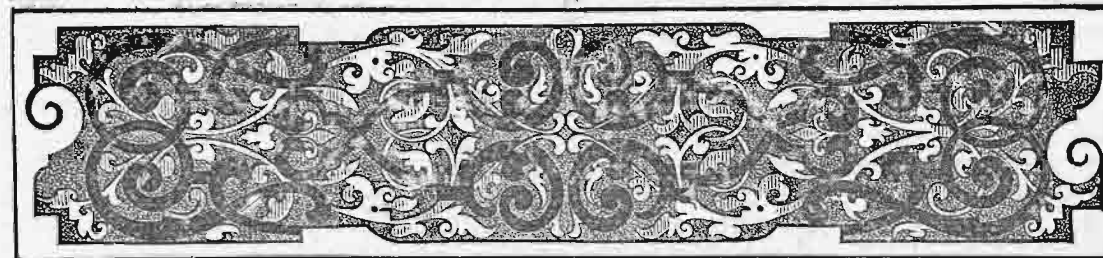

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1904

SISMANOGLIO

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΑΝΤΙΟΧΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην
κύριον κύριον Ἰωακείμ.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Συμμορφωθεὶς τῇ σεπτῇ κελεύσει τῆς Ἑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος ὅπως προβῶ εἰς τὴν σύνταξιν Ἑπομνήματος ἐπὶ τοῦ ἀπὸ ἐξαιτίας ἡδὴ ἀπασχολοῦντος τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ζητήματος τῆς τῶν Ἀντιοχείων Πατριαρχικῆς Ἐκκλησίας, καὶ διεξελθὼν ἐπιμελῶς τὸν ὀγκώδη φάκελλον τῶν σχετικῶν ἐγγράφων καθὼς καὶ τὰ συναφῆ πρακτικὰ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ὑποβάλλω βαθυσεβάστως Αὐτῇ τὸ πόρισμα τῆς μελέτης μου ταύτης διὰ τῆς παρουσίας ἐκθέσεως, ἐν ἧ, ἐξιστορουμένων τὸ κατ' ἀρχὰς, ὡς οἶόν τε περιεκτικῶς μὲν ἀκριβῶς δὲ, τῶν λαθόντων χωρὰν, ἐπάγονται ἀκολουθῶς τὰ ἐκ τῶν γεγονότων τούτων ἀπορρέοντα συμπεράσματα.

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ πολλὰς καὶ ποικίλας καὶ παραδόξους τὰς διαστάσεις καὶ φάσεις καὶ περιπλοκὰς προσλαβόντος ἀνιάρου τούτου ζητήματος, φύσει καταπέμνεται εἰς τρεῖς διακεκριμένας ἀπ' ἀλλήλων περιόδους· Α'.) εἰς τὰ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ζητήματος μέχρι τῆς κανονικῆς παραιτήσεως τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας Σπυρίδωνος συντελεσθέντα (31 Ἰανουαρίου 1898)· Β'.) εἰς τὰ ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς ὡς Τοποτηρητοῦ τοῦ Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων Γερμανοῦ μέχρι τῆς Κυβερνητικῆς ἐπικυρώσεως τῆς ἐκλογῆς ὡς Ἀντιοχείας τοῦ Λαοδικεῖας Μελετίου διαδραματισθέντα (Φεβρουάριος 1898 —) ἑκτώβριος τοῦ 1899), καὶ Γ'.) τέλος εἰς τὰ ἀπὸ τῆς ἐπικυρώσεως ταύτης ἄχρι τῆς σήμερον ἐπισυμβάντα.

Α'.

Ἡ ἐκρήξις τῆς κατὰ τοῦ Ἀντιοχείας Σπυρίδωνος δυσαρρεσκείας, τῆς ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου ὑποκώφως ὑρισταμένης καὶ ὑποδαυλιζομένης, ἐπῆλθε κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1897 καὶ ὑπὸ τὰς ἀκολούθους συνθήκας, κατὰ τὰς πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἐκθέσεις αὐτοῦ τοῦ Ἀντιοχείας Σπυρίδωνος, ἐπικαλεσαμένου τὴν ἀντίληψιν καὶ ἀρωγὴν τῆς Μεγάλτης Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων. Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς διαχειριζομένης τὰς προσέδους τῶν κτημάτων τῶν διὰ τῆς δεκακισχιλιαλίου δωρεᾶς τοῦ Πατριάρχου Σπυρίδωνος ἀγορασθέντων ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων τῆς Πατριαρχικῆς Ἐπαρχίας (Δαμασκοῦ), ἀπερ ἀπήλλαξε τῶν καθηκόντων τῶν ὡς μὴ λογοδοτούντα αὐτῷ ἄφ' ἑνὸς, καὶ ἄφ' ἑτέρου γυνή τις, ἦν ἐν τακτικῷ δικαστηρίῳ διέζευξε τοῦ ἰδίου ἀνδρός, ὑποκινούμενοι καὶ παρὰ τρίτων, ἐξήγειραν κατ' αὐτοῦ τὸν ὀχλον Δαμασκοῦ, ὅστις, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν ἱερέως τινὸς συρρεύσας ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ τῆ 29 Ἰουνίου, ἐπεταίῳ τοῦ Θρόνου, κατέθραυσε τὰς βαθμίδας τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου καὶ παρεκώλυσε τὴν Α. Μα-

καριότητα τῆς ἱερουργίας, ἱερουργήσαντος τοῦ στασιαστοῦ ἱερέως, ἀνευ μνημοσύνου τοῦ Πατριαρχικοῦ ὀνόματος· ὅτι μετὰ ταῦτα προκειμένου νὰ ἐξορισθῇ ὁ ἱερεὺς οὗτος, ὁ λαὸς, περικυκλώσας τὸ Πατριαρχεῖον, ἐξεροάγη εἰς ὕβρεις, ἀποδοκιμασίας καὶ ἀπειλάς, ἡ δὲ πολιτικὴ Ἀρχὴ, ἀντὶ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς κατὰ γὰρ πρῶτον πρῶτον, ἐπεμβαίνουσα εἰς ἀλλότρια δικαιώματα, ἐξηνάγκατε τὴν Α. Μακαριότητα ν' ἀποδεχθῇ τὰς ἀξιώσεις τῶν παραξίων πλὴν τῆς ἀναφερομένης εἰς τὴν σύγκλησιν τῆς Συνόδου, ὡς τούτου ὄντος ἀναφαιρέτου δικαιώματος τοῦ Πατριάρχου· ὅτι κατηγορεῖται ὡς παραδούς τὰς σχολὰς Δαμασκοῦ εἰς τὴν Πηλαιστίνειον ἑταιρίαν καθὼς καὶ ἐπὶ διαφόροις ἄλλοις κερκαλίοις ἐν ἀναφορᾷς ὑπογραφομέναις ὅπως καθυποβλήθωσιν εἰς τὴν Ἰψηλὴν Πύλιν καὶ τὰ Πατριαρχεῖα καὶ, ὅτι ἀπὸ τῆς 29 Ἰουνίου διατελεῖ ἀποκλεισμένος ἐν τῷ Πατριαρχικῷ οἴκῳ, περιστοιχούμενος ὑπὸ πολεμίων, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπικαλεῖται τὴν σύμπραξιν τῆς Μελλης Ἐκκλησίας πρὸς ὑποστήριξιν τῶν δικαίων του.

Ἀτυχῶς ἡ ἐξέγερσις αὕτη, δὴν ἦτο, καθὰ ἐκ τῶν ὑστέρων κατεδείχθη, ἀπύρροια σπιγμιαίας ἐξάψεως, ἀλλ' ὁ πρόλογος παρεσκευασμένου καὶ συνδεδυασμένου σχεδίου ἐνεργείας. Τούτου ἕνεκεν οἱ ἐξεγερθέντες ἐνέμειναν ἐν τῇ κατὰ τοῦ Πατριάρχου στάσει τῶν, θέτοντες ὡς ὄρον ἀπρόσβικτον τῆς μετ' αὐτοῦ συνδιαλλαγῆς τὴν σύγκλησιν τῆς Συνόδου, ἐνῶ πρυτανικῶς ἀπεσταλμένοι αὐτῶν διήγειρον τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Ἀρχιερεῖς κατὰ τοῦ Πατριάρχου, ἀντλοῦντες θάρρος καὶ ἐκ τῆς ὅλως χλιαρῆς καὶ ἐρεκτικῆς πολιτείας τοῦ Νομάρχου. Μετ' οὐ πολὺ (τέλη Σεπτεμβρίου), ἐπὶ τῶν Ἀρχιερέων, ἦτοι ὁ Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων Γερμανοῦ, ὁ Λαοδικεῖας Μελετίου, ὁ Βηρυτοῦ καὶ Λιβάνου Γαβριήλ, ὁ Ἀρχιδιάς Νικόδημος, ὁ Ἐμέσης Ἀθανάσιος, ὁ Ἐπιφανείας Γρηγόριος καὶ ὁ Τριπόλεως Γρηγόριος, διὰ κοινῆς αἰτήσεως (περιαχθείσης προφανῶς ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν πρὸς ὑπογραφήν ἀφοῦ οὐδεὶς τῶν ὑπογραψάντων παρῆν ἐν Δαμασκῷ), ἀπήτησαν παρὰ τοῦ Πατριάρχου τὴν σύγκλησιν τῆς Συνόδου, ψιθυριζομένου ἅμα ὅτι ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως

τούτου, οἱ ὑπογράψαντες Ἀρχιερεῖς θὰ συνήρχοντο, μετὰ καὶ τῶν λοιπῶν, ἐν Βηρουτῶ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μητροπολίτου τῆς πόλεως ταύτης.

Ὁ Πατριάρχης ἀποδεξάμενος τὴν αἴτησιν, συγκαλεῖ δι' ἐγκυκλίου Ἐπιστολῆς (21 Νοεμβρίου 1897) σύμπαντας τοὺς Ἀρχιερεῖς τοῦ Θρόνου εἰς ἐπαρχιακὴν Σύνοδον συγκροτηθησομένην, μετὰ τὰς ἐορτὰς τῶν Χριστουγέννων — καθ' ἃς δὲν ἦτο δυνατὴ ἢ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν ἀπουσία τῶν Ἀρχιερέων — τῇ 30 Ἰανουαρίου ἐν τῇ κατὰ τὸν Λίβανον Πατριαρχικῇ Μονῇ τῆς Θεοσπίκου «Πελεμέντι», ἵνα ἐκεῖ «μακρὰν πάσης τύρβης καὶ ὀχλαγωγίας καὶ ξενικῆς ἐπεμβάσεως συσκευθῶσι περὶ τῶν δεόντων ἐν φόβῳ Θεοῦ»· τὴν σύγκλησιν δὲ ταύτην τῆς Συνόδου ἐξήγγειλεν ὁ Ἀντιοχείας διὰ γραμμάτων τοῖς Πατριαρχαῖς Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, καὶ Ἱεροσολύμων.

Αἴφνης ὅμως ἐξ τῶν Ἀρχιερέων, οἱ Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων, Λαοδικείας, Ἀρκαδίας, Ἐμέσσης, Ἐπιφανείας καὶ Τριπόλεως, ἄνευ τινὸς προειδοποιήσεως, καταφθάνουσιν εἰς Δαμασκὸν συγκαλοῦσι διὰ τοῦ Νομάρχου καὶ τοὺς λοιποὺς Ἀρχιερεῖς τοῦ Θρόνου. (ἐξ ὧν μόνος ὁ Ἀμίδης Βενιαμὴν ἀπήντησεν ἀναθεὶς τὴν ἐν τῇ Συνόδῳ ψήφον του ἄχρι τῆς ἐκ τῆς μεμακρυσμένης ἐπαρχίας του ἀφίξεως αὐτοῦ, τῷ Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων), καὶ χωρὶς κ' ἂν νὰ ἀναμείνωσι τὴν ἀφίξιν τῶν ὑπ' αὐτῶν προσκληθέντων — ξενισθέντων ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τρόπῳ τῆς προσκλήσεως καὶ μὴ συμμορφωθέντων ἀμέσως πρὸς αὐτὴν — συνέρχονται **μόνοι οἱ** ἐξ τῆ 16 Δεκεμβρίου, καὶ δι' ἐπιστολῆς (19 Δεκεμβρ.) καλοῦσι τὸν Πατριάρχην ὅπως κατελθὼν προεδρεύσῃ τῆς Συνόδου, ἐπαναλαμβάνοντες τὴν πρόσκλησιν καὶ διὰ δευτέρας ἐπιστολῆς (21 Δεκεμβρ.), καὶ μετὰ δύο ἡμέρας (23 Δεκεμ.) διαβιβάζουσιν αὐτῷ ἐγγράφως κατηγορητήριον καὶ ἀπειλοῦσι τὴν ἀπὸ τῆς Πατριαρχείας παραίτησίν του. Καίπερ δὲ τοῦ Πατριάρχου δηλώσαντος αὐτοῖς ἐγγράφως τῇ 23 Δεκ. ὅτι «προσεκαλέσαμεν καὶ τοὺς ἄλλους τοῦ Θρόνου Ἀρχιερεῖς εἰς Δαμασκὸν, καὶ ἐνώπιον τῆς ἐκ πάντων τῶν Ἀρχιερέων τοῦ Θρόνου συγκρο-

τηθησομένης κανονικῆς Συνόδου θὰ πραιτηθῶμεν», καίπερ ἐπαναλαμβάνοντος τῇ ἐπαύριον, παραμονῇ τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως, ἐγγράφως «ὅπως περιμείνωσι τρεῖς ἔτι ἡμέρας, μεθ' ἃς θέλομεν κατέλθει, καὶ ἀφροῦ ἐνώπιον τῆς συγκροτηθησομένης Συνόδου ἀπολογηθῶμεν εἰς πάσας τὰς καθ' ἡμῶν κατηγορίας πραιτηθησόμεθα, καὶ ἀφροῦ παραδῶμεν τῷ ἐκλεχθησομένῳ Τοποτηρητῇ τὸ Πατριαρχεῖον ἀπελευσόμεθα ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ εὐχόμενοι ὑμῖν τὰ βέλτιστα», οἱ ἐξ Ἀρχιερεῖς συνελθόντες μονομερῶς, κηρύττουσι τὸν Πατριάρχην ἔκπτωτον τοῦ Θρόνου καὶ ἐκλέγουσι Τοποτηρητὴν τὸν Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων, ἣν παῦσιν ἀνήγγειλαν τηλεγραφικῶς τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ ἀναγράφοντες ὡς λόγον ταύτης «χάριν εἰρηνεύσεως διαταραχθείσης Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀκαταλόγιστου ἐπιμονῆς τῆς παρανομίας Σπυρίδωνος», θέντες πρὸς ταῖς ὑπογραφὰς αὐτῶν καὶ τὴν τοῦ Ἀμίδης (ἵνα οὕτως ἀπαρτισθῇ ἀπόλυτος πλειοψηφία), ἣν πρᾶξιν ὅμως ὁ Ἀμίδης ἅμα ἀρικόμενος εἰς Δαμασκὸν ἐντόνως ἀπεδοκίμασεν ὡς κατάχρησιν ἐμπιστοσύνης ἐκ μέρους τοῦ Ταρσοῦ, ὧτινι εἶχεν ἀναθέσει τὴν ψήφον του μόνον διὰ τὰς κανονικὰς συνεδριάσεις τῆς ὀλομελείας τῆς Συνόδου προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου. Καὶ διὰ νεωτέρου δὲ τηλεγραφήματος, ὁ Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων μετὰ τῶν λοιπῶν πέντε Ἀρχιερέων καὶ τοῦ ἐν τῷ μεταξύ προσελθόντος Τύρου καὶ Σιδῶνος Μισαήλ, ἐκζητοῦσι τὴν ἐνέργειαν τῶν δεόντων πρὸς ἐπικύρωσιν τοῦ Τοποτηρητοῦ, πειρώμενοι ἅμα νὰ παραστήσωσι τὸ νόμιμον τῆς παύσεως τοῦ Σπυρίδωνος, ὅστις ἐπὶ τέλους, πρὸς ἀποσώτησιν μεζόνων ἐκτρόπων, ὑπέβλεπε κανονικὴν παραίτησιν (31 Ἰανουαρίου 1898), ἀνακοινώσας ταύτην μετ' ἐκθέσεως τῶν προκαλεσάντων αὐτὴν λόγων τοῖς λοιποῖς τρισὶ Πατριαρχαῖς.

Καθ' ὅλην τὴν πρώτην ταύτην περίοδον τοῦ ζητήματος, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν θερμῶν καὶ πυκνῶν ἐπικλήσεων πρὸς ἀντίληψιν τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας, καὶ τῶν γραμμάτων τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, σφόδρα ἀνησυχοῦντων, ὡς εἰκὸς, ἐκ τῶν ἐν Δαμασκῷ ἐπισυμβαινόντων, δὲν ἔ-

παυτεν ἐνεργοῦν τὰ δέοντα πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Ἀντιοχείας, ἐν συνεννόησει πάντοτε μετὰ τοῦ ἐνταῦθα ἀντιπροσώπου αὐτοῦ ἀρχιμ. Γερμανοῦ Ἀποστολάτου· ἅμα δὲ ἀνακινωθείσης τῆς ὑπὸ ἐξ ἕνα ἄντικανονικῆς παύσεως τοῦ Πατριάρχου, ἔσπευσεν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ γνωρίσῃ τὰ γινόμενα τοῖς λοιποῖς Πατριαρχαῖς ἐξαιτούμενον τὴν γνώμην καὶ κρίσιν αὐτῶν πρὸς κοινὴν ἀντίληψιν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς τῶν Ἀντιοχείων Ἐκκλησίας, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀπευθύνῃ πρὸς τοὺς ἐξ Ἀρχιερεῖς τὰς δεούσας προτροπὰς καὶ παρατηρήσεις περὶ τοῦ προφανῶς παρανόμου καὶ ἀντικανονικοῦ τῆς ὑπὸ τριαύτης συνλήκας διενεργηθείσης παύσεως. Τὴν ἀντίληψιν δὲ, τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἰδία Πατριαρχείου, ἀπεξεδέχετο καὶ αὐτὴ ἡ Πολιτεία, δηλώσασα κατ' ἐπανάληψιν διὰ τοῦ ἀρμοδίου Ἰπουργοῦ, ὅτι τὸ κύριον μέλημα τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἔδει νὰ ᾖ οὐχὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας, ἀλλ' ἡ λύσις αὐτοῦ συμρώνως πρὸς τὰ κοινὰ συμφέροντα αὐτῶν διὰ τῆς ἐκλογῆς κατὰ τὸν Διάδοχον, ὅπερ δέον γενέσθαι «τῇ συμπράξει τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου» διότι «ἡ Κυβέρνησις ἀξιοῖ ἵνα τοῦτο κατὰ πρῶτιστον λόγον προνοήσῃ ὑπὲρ τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας».

Β΄.

Παραιτηθέντος τοῦ Ἀντιοχείας, ἡ Ἱ. Σύνοδος τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου ἐν πλήρει συνεδριάσει τῶν μελῶν αὐτῆς (Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων, Λαοδικείας, Τύρου καὶ Σιδῶνος, Βηρυττοῦ καὶ Λιβάνου, Ἀρχαδίας, Ἐμέσσης, Ἀμιδης, Ἐπιφανείας, Σελευκείας, Τριπόλεως, Χαλεπίου καὶ Εἰρηνοπόλεως ἀντιπροσωπεύοντος τὴν γηγενήσαν ἐπαρχίαν Θεοδοσιουπόλεως τῇ ἐγγράφῳ αἰτῆται τῶν χριστιανῶν αὐτῆς), ἀνέδειξε Τοποτηρητὴν τὸν Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων παμψηφεί καὶ ἐπελήρηθη τοῦ κυρίου υ

ἔργου αὐτῆς, τῆς διεξαγωγῆς δηλονότι τῆς κανονικῆς ἐκλογῆς Πατριαρχου. Ἀτυχῶς, ὡς ἐκ τῆς μὴ ὑπάρξεως Κανονισμοῦ δεόντως κεκρωμένου καὶ καθορίζοντος ἐπακριβῶς τὰ τῆς ἐκλογῆς, εὐθύς ἀπὸ τῆς πρώτης συνεδρίας ἡ Σύνοδος ἐδιχάσθη εἰς δύο μερίδας, τῆς μὲν πλειοψηφίας (Λαοδικείας, Τύρου καὶ Σιδῶνος, Βηρυττοῦ, Ἀρχαδίας, Ἐμέσσης, Ἐπιφανείας, Σελευκείας καὶ Τριπόλεως) ἀξιούσης, λόγῳ τοῦ ἀνεξαρτήτου τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, ὅπως ὁ κατάλογος τῶν διὰ τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον ὑποψηφίων ἀπεκρίσθη ἐκ μόνον ἱεραρχῶν τοῦ Θρόνου ἀποκλειομένης πάσης οἰασδῆποτε ἄλλης ἐξωτερικῆς ὑποψηφιότητος καὶ προσαπειτούτης ὅπως εἰς τὸ μέτρον τοῦτο προσδοθῇ ὁ χαρακτηριστικὸς νομοθετήματος ἰσχύοντος ἀπαραβάτως καὶ διὰ πᾶσαν ἐν τῷ μέλλοντι Πατριαρχικὴν ἐκλογὴν, τῆς δὲ μειοψηφίας (Τοποτηρητῆς, Ἀμιδης, Χαλεπίου, Εἰρηνοπόλεως) διεκδικούσης κατ' ἀρχὴν, **συνφῶν τῶ ἀπ' αἰώνων κρατοῦντι καθεστῶτι**, τὸ δικαίωμα δι' ἕκαστον τῶν Συνοδικῶν μελῶν τοῦ ἐγγράφαι ἐν τῷ ψηφισθέντι αὐτοῦ ὡς ὑποψήριον οἰονδῆποτε Ἀρχιερέα εἴτε ἐκ τῶ κλίματος τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου, εἴτε ἐκ τῶν λοιπῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων, κατὰ ἡ συνείδησιν τῶν καὶ τὸ καλῶς νοούμενον συμφέρον τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου θὰ ὑπεργόρευον αὐτοῖς, καὶ χαρακτηρίζουσης τὴν ἀξίωσιν τῆς πλειοψηφίας ὡς καινοτομίαν κατὰ τοῦ μακροῦ καθεστῶτος παραβιάζουσαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς ψήρου τῶν ἐκλογέων Ἀρχιερέων, ἢ περ ἡ Συνέλευσις, ἅτε ἀπλοῦν ἐκλογικὸν καὶ οὐχὶ νομοθετικὸν σῶμα οὔσα, οὐδαμῶς ἐδικαιούτο, καὶ ὑπέρβασιν τῆς ἀρμοδιότητός τῆς, νὰ θεσπίσῃ. Προθέτετε δὲ ἡ μειοψηφία, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ προβαλεῖν οἰονδῆποτε ὑποψηφίους οὐδῶλως ἀντεστρατεύετο πρὸς τὸ αὐτοκέφαλον τοῦ Θρόνου, καθόσον δὲν ἐπέβιβαστο αὐτοῖς τοῦτο ἐξῶθεν, ὅπῃτε θὰ ἐθεωρεῖτο εὐλόγως ὡς ἀντιθέτος ἐπέμβασις, οὔτε προῦβάλλετο ὡς καινοφανές τι καὶ ἀσύνηθες μέτρον, ἀλλὰ θὰ ἀπέρρεεν (ἂν ἐγένετο ἄλλως τε γρηῃς αὐτοῦ, ὅπερ ἀδήλον,) ἐκ τῆς ἐλευθέρως θελήσεως τῶν ἐκλογέων· τὸ δὲ δικαίωμα τοῦτο οὐδαμῶς ἐπηρεάζε τὰ δικαιώματα τῆς πλειοψηφίας,

καθόσον ἡ μειοψηφία, «ἀναγνωρίζουσα τὸ ἀπόλυτον καὶ ἀνέκκλητον δικαίωμα τὸ ἐξασκούμενον ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας κατὰ τὴν ἐν τῷ ναῶ ἱερὰν Τελετὴν τῶν ψήφων πρὸς ὀριστικὴν ἀνάδειξιν τοῦ Πατριάρχου, μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἄνευ οἰαςδῆτινος ἀντιορθόσεως θὰ ἀπεδέχετο τὴν ἱερὰν ἀπόφασιν αὐτῆς καὶ θὰ ἀνεγνώριζεν ὡς Κανονικὸν Πατριαρχικὴν τὸν ἐκλεκτὸν τῆς πλειοψηφίας».

Μετὰ μακρὰς συζητήσεις μεταξὺ τῶν δύο μερίδων, ἐξ ὧν κατεδείχθη τὸ ὄλοσχερῶς ἀδύνατον τῆς ἐξευρέσεως τρόπου συνεννόσεως καὶ συμβιβασμοῦ, ἀμρότερα τὰ μέρη ἀνηνέχθησαν εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην· καὶ ἡ μὲν πλειοψηφία, ὑποστηριζομένη καὶ ὑπὸ ἀναφορῶν τινῶν τοῦ λαοῦ προδήλως προκληθεισῶν, ἤτήσατο τὴν σύνταξιν εἰδικοῦ Κανονισμοῦ περὶ ἐκλογῆς Πατριάρχου, παρακαλοῦσα ἅμα, ὅπως, ἐν ἡ περιπτώσει ὁ καταρτισμὸς τούτου διὰ τὴν ἔλλειψιν χρόνου κριθῆ ἀδύνατος, ἐφαρμοσθῆ ὁ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου· ἡ δὲ μειοψηφία ἐξέθηκεν, ὅτι ἡ πλειοψηφία ἐπιζητεῖ νὰ ἐξασκήσῃ πῆσιν καὶ ἀδικήσῃ αὐτὴν, βία ἐπιβάλλουσα πρὸς ἐπισθοβούλους καὶ ἀστηρίκτους ἀξιώσεις τῆς· ὅτι ἡ μειοψηφία οὐδὲν ἄλλο ζητεῖ εἰμὴ τὴν τήρησιν καθεστῶτος μακροῦ, νόμου θέσιν ἐπέχοντος, καθ' ὃ ἕκαστος Μητροπολίτης τοῦ Θρόνου χαίρει τὸ δικαίωμα νὰ ὑποδεικνύῃ ὑποψήριον οἰονδήποτε καὶ ὀθενδήποτε θέλει· ὅτι ἡ πλειοψηφία μόνον μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Καταλόγου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δικαιούται, ἐν τῇ ἐξασκήσει τοῦ πλήρους αὐτῆς δικαιώματος, νὰ ἀναδείξῃ Πατριάρχην ὀντιναδήποτε ἐκ τοῦ Καταλόγου βούλεται, τὸν ὀπιῶν ἡ μειοψηφία σεβομένη τὴν ἱερὰν Πράξιν ὀφείλει νὰ ἀναγνωρίσῃ· τέλος ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύνταξιν Κανονισμοῦ τοῦ Θρόνου, μόνος ὁ Πατριάρχης ὁ κανονικὸς Πρόεδρος τῆς Συνόδου δικαιούται νὰ προβῆ ἀπὸ κινουῦ μετ' αὐτῆς εἰς τὴν θέσπισιν νομοθετικῶν μέτρων κανονιζόντων τὰ τῆς ἐκλογῆς ἐν τῷ μέλλοντι, ὧν ἡ ἐφαρμογὴ γενήσεται μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νενομισμένων τῆς ἐπικυρώσεως διατυπώσεων. Ἄμα δὲ, ὁ Τοποτηρητῆς καὶ οἱ μειοψηφοῦντες Μητροπολίται ἀπετάθησαν τοῖς λοιποῖς Πατριαρχικοῖς Θρό-

νοῖς, ἐκτιθέντες τὰ συμβαίνοντα καὶ ἐπικαλούμενοι τὴν ἀδελφικὴν αὐτῶν ἀντίληψιν καὶ σύμπραξιν.

Ἡ Ὑψηλὴ Πύλη, ἀπερήματο τὴν σύνταξιν εἰδικοῦ Κανονισμοῦ μετὰ τὴν Πατριαρχικὴν ἐκλογὴν, τὴν ἐφαρμογὴν δὲ ἐπὶ τῆς παρούσης μόνον τοῦ περὶ προδῶπων τῶν ἐκλεξιμῶν ἄρθρων τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ τὴν πιστὴν τήρησιν τοῦ καθεστῶτος διὰ τοῦ Καταρτισμοῦ Καταλόγου ἐκλεξιμῶν περιέχοντος πρὸς τοῖς ὑποψηφίοις τοῖς ἐκ τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου, ἀνεξαρτήτως φυλιτικῶν διακρίσεων, καὶ ἐτέρους ἰσαριθμούς τούτοις ἐκ τῶν Θρόνων Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων. Τὸ τελευταῖον ὀμως μέρος τῆς Κυβερνητικῆς ἀποφάσεως ἡ πλειοψηφία κατεπολέμησε λυσσῶδῶς, ὁ δὲ Τοποτηρητῆς, βλέπων τὴν τριαύτην στάσιν τῶν, ἡναγκάσθη (Μάρτιον 1898) νὰ διαλύσῃ τὴν Συνοδικὴν συνεδρίασιν κα', ἀποχωρῶν μετὰ τῆς μειοψηφίας, νὰ ἐπικαλεσθῆ καὶ αὐθις ἐπιστήμως τὴν ἀντίληψιν τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν. Μάτην ὁ Νομάρχης ἀνεκοινώσατο τὴν ἐκδοσιν Ἱραδὲ διατάσσοντος τὴν διενέργησιν τῆς ἐκλογῆς ἐλευθέρως καὶ ἀδιακρίτως φυλῆς καὶ γένους, προσεπιδηλῶν ὅτι ὁ Ἱραδὲς οὗτος ἐξεδόθη πρὸς δισκέδασιν πάσης ὑπονοίας, ὅτι δι' ἐξωτερικῶν ἐνεργειῶν παρακωλυθήσεται ἡ ἐκλογὴ ἰθαγενοῦς· οἱ ὀκτῶ Ἀρχιερεῖς ἔμειναν ἀνένδοτοι. Ἐπὶ τέλος ἡ μειοψηφία, ἀπαυδῆσασα καὶ ἐξαπατηθεῖσα περὶ ὑπάρξεως δῆθεν Ἱραδὲ ἀποκλείοντος τὰς ἐκ τῶν λοιπῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων ὑποψηφιότητος, ἐνέδωκε (6 Μαΐου 1898), καὶ ἤρξατο ἡ ψηφοφορία· μόλις ὀμως ἀναγνωσθέντων τῶν ἐν τοῖς δελτίοις ὀνομάτων τῶν ὑποψηφίων καὶ πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρακτικοῦ, ἡ πλειοψηφία, εἰσαγαγοῦσα ἐν τῇ αἰθούσῃ πρωτοφανῶς καὶ λαϊκοῦς ἐκλεγέντας τῇ προτεραία ὡς συμπαρέδρους καὶ συμψήφους τῶν Ἀρχιερέων, πρὸς ἀπομίμησιν δῆθεν τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου), προτείνει τὴν ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ὑποψηφίων διαγραφὴν τῶν ὀνομάτων τῶν Μητροπολιτῶν Ἀμιδῆς καὶ Χαλεπίου, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι δὲν εἶχε συμπληρωθῆ εἰσέτι ἑπταετία ἀπὸ τῆς

ἐκλογῆς των ὡς Μητροπολιτῶν. Τότε, ἐνώπιον τῶν καταφύτως πλέον ἐκδηλωθέντων φυλετικῶν παθῶν καὶ ὀπισθοβουλιῶν ἐκ μέρους τῆς ἀτυχῶς οὐγὶ ἀνεπηρέαστου ἀπὸ ἀλλοτρίων εἰσηγήσεων πλειψηφίας, τῆς ἀπειτούσης μὲν τὴν διαγραφὴν τῶν Μητροπολιτῶν Ἀμιδῆς καὶ Χαλεπίου ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, μὴ ἐννοούσης δὲ οὐδὲ λόγον ν' ἀκούσῃ καὶ περὶ διαγραφῆς τῶν ἐκ τῶν ἰθαγενῶν Ἀρχιερέων μὴ φερόντων τὰ προσόντα τοῦ ἐκλεξιμοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν Κανονισμόν ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἀπήτει διαγραφὴν τῶν πρώτων, ὁ Τοποτηρητῆς, διαλύσας τὴν συνεδρίαν, ἀπῆλθε μετὰ τῆς μειοψηφίας καὶ ἔσπευσε νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὰ γινόμενα παρὰ τε τῆ Αὐτ. Κυβερνήτει καὶ τοῖς λοιποῖς Πατριαρχαῖς ἢ δὲ πλειοψηφία, παραμείναντα ἐν τῇ αἰθούσῃ, συνεχίζει ἀκέφαλος τὴν συνεδρίαν καὶ, συντάξασα μετὰ τῶν συμπκρέδρων λαϊκῶν, κατὰ τὸ δουκοῦν αὐτῆ, κατάλογον ὑποψηφίων, ὑποβάλλει τοῦτον πρὸς ἔγκρισιν τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ. Μετὰ μίαν δὲ ἑβδομάδα, συνελθοῦσα καὶ αὐθις, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Τοποτηρητοῦ καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς μειοψηφίας, προβαίνει εἰς πᾶσιν τοῦ Τοποτηρητοῦ καὶ ἀναδεικνύει ὡς τοιοῦτον τὸν Λαοδικεῖας Μελετίον.

Τοῦ νομίμου Τοποτηρητοῦ διαμαρτυρηθέντος καὶ αὐθις κατὰ τῶν τοιοῦτων ἐκλήσεων ἐνεργειῶν, ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάνητο ὅτι, οὐδενὸς λόγου ἀποχρῶντος πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ κανονικοῦ Τοποτηρητοῦ Μητροπολίτου Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων ὑπάρχοντος, ἡ ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου διετάσσετο ὅπως, συνελθοῦσα ὑπὸ τὴν προεδρίαν αὐτοῦ καὶ ἄνευ συμμετοχῆς τῶν δέκα λαϊκῶν, καταρτίσῃ, κατὰ τὸ καθεστὸς, κατάλογον ὑποψηφίων ἐξ ἰθαγενῶν τε καὶ μὴ τοιούτων, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ἀύχαιρέτως ἀποκλεισθέντων Μητροπολιτῶν Ἀμιδῆς καὶ Χαλεπίου, καὶ ὅτι ἐκ τῶν περὶ προσόντων τῶν ἐκλεξιμῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἔδει νὰ ληρθῶσιν ὑπὸ ψφει καὶ ἐφαρμοσθῶσι μόνον αἱ ἐπιδεικτικαὶ ἐφαρμογῆς τοιαῦται. Καὶ συνῆλθον μὲν ἄνευ τῶν λαϊκῶν οἱ Ἀρχιερεῖς εἰς συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδ-

εδρίαν τοῦ Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων, ἀναγνωρίζοντες οὕτω καὶ αὐτοὶ οὗτοι διὰ τῆς πράξεώς των ταύτης τὸ ἄκυρον τῆς γενομένης ἐκλογῆς ὡς Τοποτηρητοῦ τοῦ Λαοδικεῖας, ἀλλ' ἔμειναν ἀνένδοτοι εἰς τὴν θεωρίαν των περὶ ἐκλογῆς Πατριαρχοῦ ἐκ μόνων τῶν Ἀρχιερέων τοῦ Ἀντιοχικοῦ κλίματος, τὴν ὁποίαν θεωρίαν τῶν ἢ μειοψηφία ἠδυνάτει νὰ ἀποδεχθῇ, ὡς καινοτομίαν ἀντικειμένην τῷ νόμου θέσιν ἐπέχοντι καθεστῶτι, ἀποδοκιμασθεῖσαν δὲ ὡς τοιαύτην παρὰ τε τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχείων. Οὕτω καταναλώθησαν πολλοὶ μῆνες εἰς ἀγόνους συζητήσεις, τῆς πλειοψηφίας κωφευούσης εἰς τὰς ἐπαλειλημένας καταγορηματικὰς διαταγὰς τῆς Ὑ. Πύλης, καὶ εἰς τὰς ἐξηγήσεις τῆς μειοψηφίας ὅτι ἐκ τῆς τηρήσεως τοῦ καθεστῶτος οὐδεμία μείωσις τῶν δικαιῶν τῆς πλειοψηφίας προτεγίνετο, ἀφοῦ αὕτη, διὰ τοῦ ὄγκου τῶν ψήφων τῆς, ἴσ' ἀνεδείκνυεν ἐπὶ τέλος καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν τῷ ναῶ ἀποραστικὴν ψηφοφορίαν τὸν Πατριαρχὴν, ἡ δὲ ἐπίσημος δήλωσις τῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἴσ' ἀεγνώριζε τὸν ἐκλεγθόμενον, ἀδιακρίτως φυλῆς καὶ γένους, ἐξησφάλιζεν αὐτοὺς ἀπὸ πάσης ὑπονοίας σκοτίων δῆθεν ἀντενεργειῶν. Αἰφνης ἡ Ὑψηλὴ Πύλη, παλινωδήσασα ἀπροόπτως, προβαίνει εἰς πᾶσιν τοῦ κανονικοῦ Τοποτηρητοῦ καὶ διορισμὸν ὡς τοιοῦτου ἀπ' εὐθείας τοῦ Λαοδικεῖας Μελετίου, ὅστις ὑπὸ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ τῆ ἑσπέρας τῆς Μ. Πέμπτης (15 Ἀπριλίου 1899) ἐκλέγεται Πατριαρχὴς ἄνευ τῆς συμμετοχῆς τῆς μειοψηφίας, κηρυξάσης ἄκυρον καὶ παράνομον πᾶσαν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ μονομερῶς καὶ ἀντικανονικῶς διορισθέντος Τοποτηρητοῦ, σπευσάσης δὲ νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τῆς γενομένης ἐκλογῆς καὶ ἐπικαλεσαμένης τὴν ἐπέμβασιν τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν.

Τὴν ἐκλογὴν ταύτην τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἠκύρωσε παμψηφεί, Βεζυρική δὲ διαταγὴ ἀνεκοίνωσεν ὅτι «ἡ Ὑψηλὴ Πύλη, λαβοῦσα γνῶσιν τῆς τελευταίας πράξεως τῶν ἰθαγενῶν Ἀρχιερέων καὶ συζητήσασα ταύτην ἐν ἐκτάκτῳ ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ, ἀποφαίνεται ὅτι αὕτη, ὡς ἀντικανονικὴ καὶ παράτυπος, εἶναι ἐντελῶς ἄκυρος καὶ

ἀπαράδεκτος, καὶ ὅτι δέον οἱ Ἀρχιερεῖς νὰ συνέλθουν εἰς κανονικὴν ἐκ-
 λογὴν καὶ κατὰστρωσιν Καταλόγου ὑποψηφίων, ὡς ἐντέλλονται αἱ
 τρεῖς προτελευταῖαι ἀποσταλεῖσαι Κυβερνητικαὶ διαταγαί». Δευτέρα
 δὲ Βεζυρική ἐγκύκλιος ἀμέσως ἐπακολουθήσασα τῇ προηγουμένῃ ἐδή-
 λου ὅτι «ὁ Λαοδικεῖας ἕνεκα τοῦ ἀντιπειθαρχικοῦ κινήματος καὶ τοῦ
 πραξικοπήματος εἰς ὃ ὡς Τοποτηρητῆς προέβη, εἶναι πεπαυμένος ἐκ
 τῆς Τοποτηρητείας, τῆς Πατριαρχείας καὶ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἀνα-
 διορίζεται δὲ Τοποτηρητῆς ὁ Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων Γερμανὸς καὶ δια-
 τάττεται ὅπως ὑπὸ τὴν προεδρίαν αὐτοῦ διεξαχθῆ ἡ ἐκλογή κατὰ τὸ
 καθεστῶς, μετὰ ἐξωτερικῶν ὑποψηφιοτήτων». Ἡ διαταγὴ αὕτη ἐκοι-
 νοποιεῖτο καὶ πρὸς τὸν «Μητροπολίτην Μελέτιον».

Πλὴν παρὰ τὰς διαταγὰς ταύτας, οἱ ἰθαγενεῖς ἐξηκολούθησαν
 μνημονεύοντες ἐν τοῖς ναοῖς τοῦ ὀνόματος τοῦ Μελετίου ὡς Πατριάρ-
 χου, ὃν ὡς τοιοῦτον προσηγόρευσεν ἡ γῆρα Αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσ-
 σίας ἀπαντῶσα εἰς συλλυπητήριον αὐτοῦ τηλεγράφημα, καὶ μὴ
 συνεργόμενοι εἰς συνεδρίασιν (τοῦ ἡμίσεως μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἀπελθόν-
 τος εἰς τὰς ἐπαρχίας των), ὅτε μετὰ ἐξάμηνον, (4 Ὀκτωβρίου 1899), ἡ
 Ὑψηλὴ Πύλη, διὰ λόγους γνωστοῦς αὐτῇ, διέταξεν, «ὅτι μὴ ἀναγνω-
 » ρίζουσα τὸν Μελέτιον ὡς Πατριάρχην, ἐντέλλεται ἵνα συνέλθωσιν
 » οἱ Ἀρχιερεῖς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Τοποτηρητοῦ Μελετίου καὶ ἐκ-
 » λέξωσι κατὰ πλειονοψηφίαν ἕνα ἐκ τοῦ (πρὸ ἑπτὰ μηνῶν ἤδη μονο-
 » μερῶς καταρτισθέντος, σ. σ.) ὑποβληθέντος Καταλόγου, ἐξ οὗ διε-
 » γράφῃ τὸ ὄνομα τοῦ Ἀρκαδίας (μόνου μὴ ἰθαγενοῦς, σ. σ.) Νικοδή-
 » μου, ἀφοῦ πρότερον γείωνται αἱ δέουσαι κανονικαὶ διατυπώσεις τῆς
 » ψηφοφορίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ».

Ἄμα τῇ λήψει τῆς διαταγῆς ταύτης ὁ Μελέτιος ἐξέδοτο τὴν
 ἀκόλουθον πρόσκλησιν:

«Εἰς τὰ ἱερά μέλη τῆς Συνόδου. Προσκαλεῖσθε εἰς κανονικὴν
 » συγκρότησιν Συνόδου κατὰ τὴν ἐβδόμην ὥραν τουρκιστί μ. μ.
 » πρὸς συμπλήρωσιν τῶν δεόντων γενέσθαι, ὅσον ἀφορᾷ τὸ περὶ τῆς

» ἐκλογῆς τοῦ Πατριάρχου, συμφώνως πρὸς τὰς ὑψηλὰς διαταγὰς
 » τῆς Κυβερνήσεως.

(Ὑπογρ.) ὁ ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς Μελέτιος».

Εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην ἡ μειοψηφία ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:
 «Παραπέμποντες εἰς τὰς ἀπαντήσεις τῶν κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον ἐ. ἔ.
 » προσκλήσεων, ἐπιπροσθέτομεν ὅτι, μὴ ὑφισταμένου πλέον κανονικοῦ
 » Προέδρου καὶ τακτικῆς, νομίμου καὶ πλήρους Συνόδου, τὰ ἱερά θέ-
 » σμια τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας δὲν ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν νὰ συμ-
 » μετάσχωμεν τῆς νέας ἐκθέσεως παρανομίας καὶ ἀντικανονικῆς
 » πράξεως τῆς παρασυναγωγῆς, ἧς προϊστασθε σήμερον ἀντικανони-
 » κῶς καὶ πρᾶτῶς ὑμεῖς, ὁ τὸ πρότερον μὲν ἐκλεγείς καὶ ἀναγνω-
 » ρισθεὶς Τοποτηρητῆς, εἴτε ἐψηφισμένος Πατριάρχης, κατόπιν δὲ
 » παυθεὶς Κυβερνητικῶς καὶ αὐθις δὲ Τοποτηρητῆς αὐτοχειροτόνητος
 » ἀναδειχθεὶς, καὶ νῦν ὑποσημειούμενος «ὁ ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελ-
 » φὸς Μελέτιος» ἄνευ τίτλου, ἄνευ ὀνόματος ἐπαρχίας, (ὡς Πατριάρ-
 » χης βεβαίως), πρὸς συμπλήρωσιν δῆθεν κανονικὴν τῆς πρότερον γε-
 νομένης ἐκλογῆς, ἧς τὸ ἀντικανονικὸν καὶ καὶ ἀκυρον ἐπιβεβαιούται
 » διὰ τῆς νῦν ἐπαναλήψεως αὐτῆς, ἀποδεχόμενοι οὕτω διὰ τῆς νῦν
 » παρουσίας μας καὶ τὰ πρότερον γενόμενα πραξικοπήματα, ἀφ' ὧν
 » τότε ἀπέσχομεν. Εὐχόμεθα δὲ ὀλοφύχως καὶ εἰλικρινῶς εἰρήνην τῇ
 » δυστήνῃ Ἐκκλησίᾳ τῶν Ἀντιοχείων».

Μετὰ τὴν ἀπάντησιν ταύτην συνελθόντες ἀμέσως κρούφα καὶ
 ἐν παραβύθῳ, ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις δωμα-
 τίῳ τοῦ Μελετίου οἱ τρεῖς μητροπολίται Ἐμέσης, Τριπόλεως καὶ
 Ἀρκαδίας, (τῶν τριῶν ἐτέρων ἰθαγενῶν Τύρου καὶ Σιδῶνος, Ἐπιφανείας
 καὶ Βηρυτοῦ εὐρισκομένων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις των, τοῦ δὲ κορυφαίου ἐν
 ταῖς παραφόροις ἐνεργείαις Σελευκείας Γερασίμου πρὸ μῆνός τὸ ζῆν ἐκ-
 μετρήσαντος), ἄνευ συνεδριάσεως καὶ ἀπαρτίας, ἄνευ ἱεράς Τελετῆς καὶ

ψηφοφορίας, προέβησαν εἰς τὴν ἐκ δευτέρου ἀναγόρευσιν τοῦ Λαοδικείας Μελετίου ὡς Πατριάρχου Ἀντιοχείας. Μετὰ τινὰς δὲ ἡμέρας Αὐτοκρατορικῶ διατάγματι ἐπεκυροῦτο Κυβερνητικῶς ἡ ἐκλογή.

Τί δὲ ἐπραττον κατὰ τὴν δεκαοκτάμηνον ταύτην περίοδον οἱ λοιποὶ ἐν Ἀνατολῇ Πατριαρχικοὶ Θρόνοι;

Οὗτοι, προεξάρχοντες τοῦ Οἰκουμενικοῦ ὡς ἐκ τοῦ ἐν τῇ Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ πρωτείου του καὶ τῆς θέσεώς του ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς Αὐτοκρατορίας, οὐ διέλειπον ἐκτελοῦντες τὸ πρὸς τὴν κλυδωνιζομένην ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας ἀναποδράστως ἐπιβαλλόμενον αὐτοῖς καθήκον, ἀφ' ἑνὸς μὲν προσπαθοῦντες νὰ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς νομιμότητος καὶ κανονικότητος τοὺς ἐξ αὐτῶν ἐκτροχιασθέντας καὶ ἀφ' ἑτέρου διαφωτίζοντες τὴν Κυβέρνησιν περὶ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἐλευθρίων συνεπειῶν, ἃς ἀφεύκτως θὰ συνεπήγετο, ὁ θρίαμβος τῆς παρανομίας. Οὕτως ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, λάβων τὴν ἐπίσημον ἐπίκλησιν τῆς κανονικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς τοῦ Θρόνου Ἀντιοχείας, τοῦ Τοποτηρητοῦ δηλονότι καὶ τινῶν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Συνόδου, προέβη εἰς τὰ ἀναγκαῖα διαβήματα, ὑποστηρίζας τὸ νόμιμον καὶ κανονικὸν τῆς αἰτήσεως τῆς μειοψηφίας οὐδὲν ἕτερον ζητούσης ἢ τὴν τήρησιν τοῦ μακροῦ καθεστῶτος καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς ψήφου τῆς· πάντα δὲ τὰ διαβήματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐγένοντο πάντοτε ἐκ συνεννοήσεως μετὰ τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν, ἐκθύμως ἐπικροτούντων εἰς τὰς ἐκάστοτε ἀνακοινουμένας αὐτοῖς ἐνεργείας τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου, καταδεικνύοντες τὰς φοβερὰς συνεπείας, ἃς θὰ προῦκάλει ἐφ' ὅλου τοῦ σώματος τῶν ἀγιωτάτων ἐν Ἀνατολῇ Ἐκκλησιῶν ἢ μὴ περιστολῇ τῶν ἀπασταλιῶν, παρανομιῶν καὶ ἀντικανονικῶν πράξεων τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀντιοχικῆς Συνόδου. Ἐπίσης, ὅτε κατὰ Σεπτέμβριον 1898 ἡ Ὑψηλὴ Πύλη, εἰσελθοῦσα ἐν τῇ ὁδῷ τῆς παλινωδίας, ἀπήτησε παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἵνα πιέσῃ τοὺς μειοψηφοῦντας ὅπως ἐνδώσωσι, διότι ἄλλως θὰ ἠναγκάζετο ν' ἀναγνωρίσῃ ἄλλον Τοποτη-

ρητὴν, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπαντᾷ, Συνοδικῇ διαγνώμῃ, ὅτι οἱ πιεστέοι εἰσὶν οἱ ἑπτὰ Ἀρχιερεῖς (ὁ Βηρουτοῦ ἀσθενῶν οὐδέποτε εἶχε μεταβῆ εἰς Δαμασκόν) καὶ οὐχὶ οἱ ἀντεχόμενοι τοῦ καθεστῶτος, ὅτι ἡ ἐγγραφὴ ξένων ὑποψηφιοτήτων οὐδαμῶς δεσμεύει τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἑπτὰ τοῦ ἐκλέξει Πατριάρχην οἷον βούλονται καὶ, ὅτι ἡ πκῦσις τοῦ Τοποτηρητοῦ καὶ ἡ ἐνδεχομένη ἐκλογή Πατριάρχου ἄνευ συμμετοχῆς τῶν τεσσάρων Ἀρχιερέων ἔσται κατὰ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας ἄκυρος, οὐδ' ἀναγνωρισθῆσεται ὁ ἐκλεγητόμενος ὡς Πατριάρχης. Καὶ πάλιν δὲ κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1899, ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τῆς παύσεως τοῦ Τοποτηρητοῦ Ταρσοῦ καὶ Ἀδάων καὶ τοῦ διορισμοῦ ὡς πειούτου τοῦ Λαοδικείας, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον γνωρίζει τῇ τε Κυβερνήσει καὶ τοῖς Ἀνακτόροις δι' Ὑπομνήματος τόσον ἐξ ἑαυτοῦ ὅσον καὶ ὡς ἐντολοδόχος τῶν ἄλλων δύο Πατριαρχῶν—λίτινες τηλεγραφικῶς ἐζήτησαν παρὰ τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας ταχίστην ἐνέργειαν πρὸς περιστολὴν τῶν ἐν Δαμασκῷ ἀνωμαλιῶν καὶ ἀταξιῶν αἰτινες ἐκράτουν αὐτοὺς ἀναστάτους—τὰς ἐκ τῆς ἀπειράσεως ταύτης τῆς Κυβερνήσεως ἐπαπειλουμένας δυσαρέστους συνεπείας, καθότι, πᾶσα ἐκλογή ἄνευ συμμετοχῆς τῶν τεσσάρων Ἀρχιερέων καὶ ὑπὸ τὸν κανονικὸν Τοποτηρητὴν, οὐκ ἀναγνωρισθῆσεται ὑπ' αὐτῶν.

Ἐκλεγέντος τέλος τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ τοῦ Μελετίου, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διαμαρτύρεται κατὰ τῆς τοιαύτης ἐκλογῆς, ἀνακοινῶν καὶ τὰς καταφθασάσας διαμαρτυρίας τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων κατὰ τοῦ πρωτακούστου τολμήματος. Μετὰ δὲ τὴν δευτέραν δῆθεν ἐκλογήν τοῦ Λαοδικείας ἐν ἐνὶ δωματίῳ ὑπὸ τριῶν ἄλλων Ἀρχιερέων, καὶ αὐθις τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς πράξεως ταύτης «ἐν ἡ ἴγνος νομιμότητος δὲν ὑπάρχει, ἀθετοῦνται τελείως οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ νόμοι» καὶ κανόνες καὶ τὸ ἀνέκαθεν ἰσχύον καθεστῶς, καταπατεῖται δ' ὅ,τι «ὅσιον καὶ ἱερὸν ὑπάρχει ἐν ἐκλογῇ Πατριάρχου . . . κατὰ δὲ τοὺς» κανόνας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ θέσμικα αὐτῆς, μία τοιαύτη ἐκλογή

» κατὰ τοιοῦτον πρωτοφανῆ τρόπον διενεργηθεῖσα, καθ' ὃν πρόδηλος ὁ
 » ἐμπαιγμὸς τῆς ἱερότητος τοῦ πράγματος, συνεπῶς δὲ στερουμένη
 » πάντων τῶν οὐσιωδῶν τύπων τῶν δυναμένων κατάρτισαι τὴν κα-
 » νονικότητα αὐτῆς, εἶναι παράνομος καὶ ἄκυρος καὶ οὐδέποτε ἀνα-
 » γνωρισθήσεται». Ὁ Ἱεροσολύμων μάλιστα ἀπέστειλε καὶ ἀπ' εὐ-
 » θείας εἰς τὰ Ἀνάκτορα τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα Συνοδικῶς ὑπο-
 » γραφέν: «Ἀπὸ τηλεγραφικῶν καὶ ἐγγράφων διαμαρτυριῶν τεσσάρων
 » Μητροπολιτῶν τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας πληροφοροῦμαι ὅτι,
 » ἐν ᾧ χρόνῳ ἀπῆσαν μὲν εἰς τὰς Ἐπαρχίας αὐτῶν τρεῖς τῶν ἐν
 » ἐνεργείᾳ Ἀρχιερέων, διεμαρτύροντο δὲ ἐντόνως καὶ κανονικῶς τέσ-
 » σαρες αὐθις Ἀρχιερεῖς ἐν ἐνεργείᾳ, τρεῖς μόνον, συνελθόντες ὑπὸ τὴν
 » προεδρείαν τοῦ παρανόμως ἐκλελεγμένου ὡς Τοποτηρητοῦ, παρανό-
 » μως δ' ἔπειτα ἐψηφισμένου ὡς Πατριάρχου, Μελετίου Λαοδικείας,
 » ὑπήκουσαν τῇ προστάξει αὐτοῦ καὶ ὠνόμασαν αὐτὸν δεῦτερον ἢ δὴ
 » Πατριάρχην, οὔτε ψηφοφορίαν ποιησάμενοι, οὔτε τῇ Κανονικῇ τά-
 » ξει καὶ ταῖς ἱεροπραξίαις χρῆσάμενοι. Μετ' ἄλλους καρδίας συνορῶν
 » ὁ ὑποφαινόμενος λειτουργὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀφωσιωμένος ὑπὲρ
 » κοῦ τοῦ Ἱμετέρου Θεοστηρίκτου Κράτους, ὅτι διὰ τῶν τοιούτων
 » ἀντικανονικῶν καὶ παρανόμων τολμημάτων ἀνατρέπονται μὲν ἄρδην
 » ἡ Ἐκκλησιαστικὴ εὐταξία καὶ νομοθεσία ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀντιο-
 » χείας, ἐπαπειλεῖται δὲ κλονὸς φοβερὸς καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπίσης
 » Ἐκκλησίαις, παραλύεται δὲ ἡ τάξις πανταχοῦ καὶ πειθαρχία, δι' ἧς
 » προλαμβάνονται αἱ πόλλάκις ἀνκώρευκτοι ταραχαί, τολμῶ, μετὰ
 » τῶν συνυποφαινόμενων πιστῶν ὑπηκόων τῆς Ἱμετέρας Θεοφρουρή-
 » του Μεγαλειότητος τῶν συγκροτούντων τὴν Σύνοδον τοῦ Πατριαρ-
 » χικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων, καθικετεύσαι τὸ ἔλεος αὐτῆς ἀπαγο-
 » ρεῦσαι τὴν ἐπικύρωσιν τηλικούτων παρανομιῶν, δι' ὧν συγκλονεῖται
 » ἡ θεμελιώδης ὑπόστασις τῆς ὅλης Ἐκκλησίας ταρασσομένης τῆς
 » κοινῆς συνειδήσεως καὶ πειθαρχίας, καὶ ἀσυστόλως ἐμπαιζεται καὶ
 » αὐτὴ ἡ Κυβερνητικὴ ἐντολὴ τῆς Ἰψ. Πύλης καὶ καταδολιεύεται,

» ἐπὶ προκλήσει κινδύνων καὶ ταραχῶν, καὶ αὐτὴ ἡ θέλησις τῆς Ἱμε-
 » τέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, ἣν σώζοι Κύριος ἀπὸ πάν-
 » τὸς κακοῦ ἐν εὐθυμερίᾳ, εὐτυχίᾳ, δόξῃ καὶ τιμῇ. Ἀμήν. Ἱεροσα-
 » λῆμ 15 Ὀκτωβρίου 1899». (Ἐπονται αἱ ὑπογραφαὶ τοῦ Πατριάρ-
 » χου καὶ τῶν Συνοδικῶν).

Καὶ εἰς ἑτέραν ἐπιστολὴν τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως
 «ἵνα ἀπὸ κοινοῦ γένηται σκέψις περὶ τῆς τηρητέας πορείας, διότι, καίτοι
 καθωρισμένη ἡ στάσις αὐτῶν ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γραφέντων καὶ ἐνερ-
 γηθέντων, πιθανῶς ὅμως νὰ παρουσιασθῇ ἀνάγκη ἵνα διαφωτισθῶσι καὶ
 αἱ ἄλλαι αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι πρὸς πρόληψιν πάσης ἐνδεχομένης
 ἐκ συναρπαγῆς προώρου γνώμης καὶ ἀποράσεως», ἀπαντῶν ὁ Ἱεροσο-
 λύμων ἐκφράζει τὴν λύπην καὶ δυσθυμίαν τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας
 διὰ τὰ ἐν Δαμασκῶ καὶ τὰς «φοβερὰς συνεπέας αὐτῶν ἐφ' ὅλου τοῦ σώ-
 ματος τῶν ἁγιωτάτων ἐν Ἀνατολῇ Ἐκκλησιῶν εἰ ποτε μὴ ἐξευρεθῆ
 θεραπεία τις τοῦ κακοῦ», ἀπονέμει αὐτῶν θερμὰς εὐχαριστίας «ἀνθ' ὧν
 ἀπ' ἀρχῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ τούτου ζητήματος μετὰ συνέσεως
 πολλῆς καὶ παρησίας μεγάλης σὺν τῇ περὶ Αὐτὴν Ἱερᾷ Συνόδῳ
 ἐνήργησε», καὶ ἐπιπροστίθησι: «τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν τῶν συγκρο-
 » τούντων τὴν περὶ ἡμᾶς Ἱερᾶν Σύνοδον περὶ ἀποδογῆς καὶ ἐκτελέσεως
 » τῶν προτεινομένων παρὰ τῆς Ἱμετέρας ἐριτίμου Παναγιότητος ἀνα-
 » ρορικῶς τῇ πορείᾳ καὶ στάσει ἣν ὀφείλουσιν ἐν πλήρει τῇ ἐνότητι τη-
 » ρῆσαι αἱ τρεῖς Πατριαρχικαὶ Ἐκκλησίαι ἀπέναντι τοῦ παρανόμως καὶ
 » ἀντικανονικῶς ἀναβιβασθέντος ἐπὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου τῆς Ἀν-
 » τιοχείας ἐξαγγελίαντες Αὐτῇ εὐθὺς τότε διὰ τοῦ ἐκπροσωποῦντος αὐ-
 » τῶν τὴν καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτην Ἐκκλησίαν, ἄσμενοι πράττομεν νῦν
 » καὶ διὰ τῶνδε ἡμῶν τῶν Γραμμάτων . . . ὅτι ἐμμένοντες μετὰ τῆς
 » Ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὰ ἀπ' ἀρχῆς δεδωγμένα ἐν ταῖς ἄλλαις δύο
 » Πατριαρχικαῖς Ἐκκλησίαις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἐπ' οὐδενὶ μὲν
 » λόγῳ ἀναγνωρίσομεν τὰ κακῶς καὶ ἐκθέσμως ἐν Δαμασκῶ τετολμη-
 » μένα, ἐκθύμως δὲ συνηγορήσομεν ἐν πάσῃ περιστάσει ὑπὲρ τῶν ἀπα-

» ραγράπτων δικαίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐτοιμῶς ἔχομεν πᾶσαν ὑπο-
 » στῆναι θυσίαν εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ κύρους τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κανό-
 » νων καὶ θεσμῶν κατὰ παντὸς παραβάτου καὶ καταφρονητοῦ αὐτῶν.
 » Ἐπὶ πᾶσι δὲ δηλοῦντες ὅτι ἐνστερνιζόμεθα καθ' ὁλοκλήριαν τὴν ὑπὸ
 » τῆς Ἱμετέρας περινοίας διατυπωμένην λίαν σοφὴν διαγνώμην περὶ
 » παραστάσεως δηλονότι τῶν ἀναμφηρίστων τῆς Ἐκκλησίας δικαίων
 » διὰ τρόπον ἐπισημοτέρου καὶ διὰ γλώσσης σαφοῦς καὶ εὐπαρησιχ-
 » στου εἰς εὐρυτέρους Ἐκκλησιαστικοὺς κύκλους, προσεπιδηλοῦμεν...

Τὴν ἀποδοκιμαστικὴν δὲ γνώμην αὐτῆς περὶ τῶν ἐκθέσμως ἐν
 Δαμασκῷ ἀποτολμηθέντων καὶ περὶ τοῦ παρανόμου καὶ ἀκύρου τῆς
 ἐκλογῆς τοῦ Λαοδικείας Μελετίου ὡς Πατριάρχου Ἀντιοχείας διετύ-
 πωσεν ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐν τῷ πρὸς τὸν Αὐτο-
 κράτορα πασῶν τῶν Ρωσσιῶν Νικόλαον τὸν Β' ἐπισήμῳ αὐτῆς Ἰπο-
 μνήματι τῷ ἐπιδοθέντι κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1899, ἀνακοινωθέντι ἐν
 ἀντιγράφῳ καὶ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

Γ'.

Μετὰ τὴν Κυβερνητικὴν ἐπικύρωσιν καὶ ἐγκαθίδρυσιν (31 Ὀκτω-
 βρίου 1899) τοῦ Μελετίου ὡς Πατρ. Ἀντιοχείας, οὗτος ἀπέλυσε τὰς συ-
 νήθεις Εἰρηνικὰς αὐτοῦ ἐπιστολάς, ἐν αἷς λέγεται ὅτι «τοῦ Μακαριωτά-
 του Πατριάρχου κυρίου Σπυρίδωνος παραίτησιν κανονικὴν ἀπὸ τοῦ
 Θρόνου ὑποβαλόντος, πάντα τὰ τῶν ἱερῶν κανόνων τῆς Ἐκκλη-
 σίας θέσμιμα διὰ πάσης μερίμνης καὶ τάξεως συνετελέσθη
 πρὸς κανονικὴν καὶ νόμιμον ἐκλογὴν καὶ ἀνάδειξιν τοῦ
 πρὸς διαδοχὴν αὐτοῦ ἀξίου. Ὁμόφωνος δὲ κοινὴ γνώμη
 τῶν ἱερωτάτων μελῶν τῆς Ἱερᾷ Συνόδου καὶ τῶν ἐπιλέκτων
 ἀντιπροσώπων τοῦ εὐλογημένου λαοῦ πρὸς τὴν ἡμετέραν

ἀπειθε Μετριότητα, καίπερ γινώσκουσαν καὶ κάλλιστα συναιθανο-
 μένην τὴν ἀσθένειαν... Ἐν τούτοις στερρὰς ἔχοντες τὰς ἐλπίδας...
 ἐκλίναμεν τὸν αὐχένα πρὸ τοῦ Θεοῦ θελήματος καὶ εὐπει-
 θῶς ὑπετάγημεν τῇ ἐξ' ἡμῶν ἐλέῳ Θεοῦ ἐνεχθείσῃ ὁμοθυ-
 μῳ κλήρου τε καὶ λαοῦ φωνῇ»,... ἦν Εἰρηνικὴν ἐπιστολὴν
 κατεχώρησεν, ἄνευ οὐδενὸς σχολίου ἢ παρατηρήσεως, ἡ ἐπίσημος Ἐφη-
 μερίς τῆς Ἱερᾷ Συνόδου τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. ἤρξατο δὲ ἀπὸ
 τῆς ἡμέρας τῆς ἐπικυρώσεως διωγμὸς κατὰ τῶν τεσσάρων Ἀρχιερέων
 τῆς μειοψηφίας, ἐξυβρισθέντων καὶ προπηλακισθέντων ἐν μέσῃ ὁδῷ,
 τῶν δὲ Μητρ. Ἀμίδης καὶ Εἰρηνουπόλεως ἀπογυμνωθέντων τῶν ἐπί-
 πλων, σκευῶν καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἱερῶν αὐτῶν ἀμφίων. Μετὰ δὲ τὴν
 ματαιωθείσαν ἀπόπειραν τῆς βίᾳ συγκρατήσεως αὐτῶν ἐν Δαμασκῷ,
 τῶν Μητροπολιτῶν Ταρσοῦ καὶ Ἀδάων καὶ Χαλεπίου ἀπελθόντων
 εἰς τὰς Ἐπαρχίας των, εἰς δὲ τὰς προσκλήσεις τοῦ Μελετίου πρὸς
 ἀναγνώρισιν αὐτοῦ ὡς κανονικοῦ Πατριάρχου ἀπαντησάντων ὅτι, ἐκ-
 καλέσαντες τὸ ζήτημα τῆς νομιμότητος τῆς ἐκλογῆς του εἰς
 τοὺς λοιποὺς Πατριαρχικοὺς Θρόνους ὄφειλον νὰ ἀναμεί-
 νωσι τὴν ἐτυμηγορίαν αὐτῶν, ἦτινι θὰ ὑπετάσσοντο εὐσε-
 βῶς, ὁ Μελέτιος, μετὰ τινὰς προσπάθειας πρὸς ἐξέγερσιν τοῦ
 λαοῦ τῶν Ἐπαρχιῶν των κατ' αὐτῶν, προέβη εἰς τὴν παῦσιν αὐτῶν
 τε καθὼς καὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει διατρίβοντος Ἀμίδης, ταύ-
 τὸσημον ἀπάντησιν δόντος, ἦν παῦσιν διὰ τῆς πολιτικῆς Ἀρχῆς αὐ-
 τοῖς ἀνεκρίνωσε, καὶ μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν ἔξωσιν αὐτῶν διὰ τῆς αὐ-
 τῆς Ἀρχῆς (ἀπογυμνωθέντος καὶ τοῦ Χαλεπίου, ὃν τρόπον οἱ Μητρ.
 Ἀμίδης καὶ Εἰρηνουπόλεως), καὶ εἰς τὴν ἀντικατάστασιν των.

Ἐκτοσε πᾶσαι αἱ ἀπόπειραι πρὸς συνδιαλλαγὴν καὶ συμβιβασ-
 μὸν ἐναυάγησαν, τῶν ἐν Δαμασκῷ ἀποκρουόντων πάσας καὶ αὐτὰς
 ἔτι τὰς ἐσχάτως διατυπωθείσας ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
 μετριοπαθεστάτας προτάσεις (ἐκφράσιν τῆς λύπης τῆς Ἀντιοχικῆς
 Συνόδου καὶ τοποθέτησιν τῶν Μητροπολιτῶν Ἀμίδης καὶ Χαλεπίου

εις τὰς κενὰς διατελούσας Ἐπαρχίας τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου), καὶ ἀξιούντων τὴν ἀπλὴν καὶ καθαρὰν, ἀνευ ὄρων, ἀναγνώρισιν τοῦ Μελετίου ὡς κανονικοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας.

Ἐκ τῆς συνοπτικωτάτης ἱστορικῆς ταύτης ἀρηγήσεως ἐξάγονται ἀριδῆλως τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα :

Α'. Τὸν ἄξονα περὶ ὃν ὡς περὶ κέντρον περιστρέφεται τὸ ὅλον Ἀντιοχικὸν ζήτημα καὶ ἐξ οὗ ἀπέρρευσαν πᾶσαι αἱ ἐπακολουθήσασαι λυπηραὶ περιπλοκαί, ἀποτελεῖ ἡ πρὸς τὴν πλειοψηφίαν τῶν Ἀρχιερέων τῆς Ἀντιοχικῆς Συνόδου διαφωνία τοῦ Τοποτηρητοῦ Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων Γερμανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Μητροπολιτῶν Ἀμίδης Βενιαμίν, Χαλεπίου Νεκταρίου καὶ Εἰρηνοπόλεως Σεραφείμ, καὶ ἡ ὡς ἐκ τῆς διαφωνίας ταύτης μὴ συμμετοχὴ τῶν τεσσάρων τούτων ἐν τῇ διενεργηθείσῃ ἐκλογῇ. Καθὼς, τῶν ἱερῶν Κανόνων ἐριζόντων ὅτι αἱ Ἐπίσκοποι (κατ' ἀσυγκρίτως δὲ ἰσχυρότερον λόγον αἱ προϊστάμενοι ἄλλων Ἐπισκόπων Ἐξάρχαι καὶ Πατριάρχαι) ἐκλέγονται καὶ ἐγκαθίστανται ὑπ' ἀπάντων τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιφερείας τῶν, ἢ παρισταμένων τούτων ἢ ἐξάπαντος διὰ γραμμάτων συμφήρων γινομένων καὶ τῶν δι' εὐλόγους αἰτίας, ὅσον κατεπίγουσαν ἀνάγκην ἢ μῆκος ὁδοῦ ἀπουσιαζόντων, τοῖς τρισὶν ἀπαραιτήτως παροῦσιν¹, ἐν δὲ τῇ προκειμένῃ περιστάσει τεσσάρων Μητροπολιτῶν, καίπερ παρόντων, οὐ μόνον ἀποσχόντων τῆς ἐκλογῆς ἀλλὰ καὶ διαμαρτυρηθέντων κατὰ τῆς διεξαγωγῆς ταύτης ὡς πικρατύπως καὶ ἀντικανονικῶς διενεργουμένης, ὁ κόμβος τοῦ ὅλου ζητήματος ἐγκείται ἐν τῇ

1. α' Ἐπίσκοπον προσήκει μάλιστα μὲν ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ καθίστασθαι· εἰ δὲ δυσχερὲς εἶη τὸ ποιοῦν ἢ διὰ κατεπίγουσαν ἀνάγκην ἢ διὰ μῆκος ὁδοῦ, ἐξάπαντος τρεῖς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναγομένους, συμφήρων γινομένων καὶ τῶν ἀπόντων καὶ συντιθεμένων διὰ γραμμάτων» (Α' Οἰκουμεν. Συνὸδ. Κανὼν Δ').

λύσει τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου τούτου: εἰ λόγοι ἐβ' ὧν ἐστύριξαν οἱ τέσσαρες ἀποχωρήσαντες Μητροπολιταὶ τὴν τοιαύτην αὐτῶν πολιτείαν ἦσαν εὐλόγοι, ἀποχρῶντες καὶ κανονικοὶ ἢ οὐ; Διότι, ἀν μὲν ἀνευ λόγων εὐλόγων καὶ κανονικῶν ἀπέσχον τῆς ἐκλογῆς, ἢ μὴ συμμετοχῇ αὐτῶν αὕτη οὐδαμῶς ἠδύνατο νὰ ἐπηρεάσῃ τὸ κῦρος τῆς γενομένης ἐκλογῆς, συνωδὰ τῷ ΣΓ' Κανόνι τῆς Πρώτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου διακελευσμένῳ «ἐὰν μέντοι τῇ κοινῇ πάντων ψήφῳ, εὐλόγῳ οὔσῃ καὶ κατὰ κανόνα ἐκκλησιαστικόν, δύο ἢ τρεῖς δι' οἰκείαν φιλονεικίαν ἀντιλέγωσι, κρατεῖτω ἢ τῶν πλειόνων ψήφος». Ἄν ὅμως ἢ μὴ συμμετοχῇ τῶν ἐν λόγῳ Μητροπολιτῶν δὲν προσέκυψεν ἐκ φιλονεικίων διαθίσεων ἀλλ' ἐκ λόγων κανονικῶν καὶ εὐλόγων, τότε, κατ' ἀναπόφευκτον συνέπειαν, ἡ γενομένη ἐκλογὴ, ὡς μὴ κατὰ τοὺς Κανονικοὺς τύπους διεξαχθεῖσα, ἄτε μὴ γενομένων συμφήρων πάντων τῶν Ἀρχιερέων τοῦ Θρόνου, λογιστέα ὡς ἐστερημένη τῶν ἀπαιτουμένων οὐσιωδῶν στοιχείων τῆς νομιμότητος καὶ κανονικότητος συνεπῶς δὲ ἄκυρος.

Ἡ ὀρθὴ καὶ κανονικὴ διαλεύκανσις τοῦ ζητήματος τούτου δὲν εἶναι ἄγαν δυσχερὲς· ἀρκεῖ νὰ ἐξερευνησῶμεν καὶ ἐξακριβώσωμεν πῶς καθορίζονται αἱ λεπτομέρειαι τῶν τοιούτων ἐκλογῶν ἐν ταῖς ὀρθοδόξοις Πατριαρχικαῖς Ἐκκλησίαις τῆς Ἀνατολῆς. Αὗται, ὡς γνωστὸν, καθορίζονται κατὰ δύο τρόπους: ἢ διὰ μονίμων νομοθετικῶν διατάξεων σαφῶν καὶ ἀνεπιδέκτων συζητήσεως, ἀρμοδίως συντεταγμένων καὶ ἐπικεχυμένων, ἢ, ὑπὸ ἀγράφων διατάξεων ἐπεχουσῶν θέσιν γραπτοῦ νόμου, συνωδὰ τῷ ὑπ' ἀπασῶν τῶν κοινωνιῶν καὶ νομοθεσιῶν ἀναγνωριζομένῳ νομικῷ ἀξιώματι: ἐνθα οὐχ ὑπάρχει κανὼν ἢ νόμος ἐγγράφος, κρατεῖ, νόμου θεοῖν ἐπέχουσα, ἢ συνήθεια ἢ μακροῦ χρόνου δοκιμασθεῖσα καὶ κανόνι ἢ νόμῳ ρητῷ μὴ ἐναντιουμένη οὐδ' ἀντιπίπτουσα. Πρασιγνώστου δ' ὄντος ὅτι ὁ Πατριαρχικὸς Θρόνος Ἀντιοχείας οὐδέποτε προσέβη εἰς τὴν σύνταξιν εἰδικῶν κανονιστικῶν διατάξεων ρυθμιζουσῶν τὰ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτοῦ

διοικήσεως καὶ ὀργανώσεως, πρόδηλον τυγχάνει ὅτι τὰ τοιαύτης φύσεως ζητήματα, (ἐν οἷς τὴν πρώτην ἀναντιρρήτως θέσιν λόγῳ τῆς σπουδαιότητος αὐτοῦ κατέχει τὸ ζήτημα τοῦ τρόπου δι' οὗ ἀναδεικνύται ὁ κανονικὸς Πρωθιεράρχης τοῦ Θρόνου, ὁ Πατριάρχης) διέπονται ὑπὸ τῆς νόμου θέσιν ἐπεχούσης συνηθείας, τοῦ ἀπὸ μακροῦ χρόνου δηλονότι ἐφαρμοζομένου καθεστῶτος.

Ἄλλ' ὑπῆρχεν ἄρα γε ἐν τῷ κλίματι τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου τοιοῦτον καθεστῶς; Ὅτι ὑπῆρχε καὶ πρὸς τούτοις ὁποῖόν τι ἦν τοῦτο ἐκήρυξαν καὶ ἐβεβαίωσαν διαπρασίως διὰ τε τῶν λόγων καὶ τῶν πράξεων των αὐτοὶ οὗτοι οἱ Ἀρχιερεῖς τῆς πλειοψηφίας. Πράγματι οὗτοι, ἅμα συνελθόντες εἰς πρώτην συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κανονικοῦ Τοποτηρητοῦ, ἀμέσως, πρὸ πάσης ψηφοφορίας καὶ κατ' ἀρχὴν, ἐζήτησαν νὰ θεσπισθῇ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ὑποδείξεως καὶ ὑποψηφίων Ἀρχιερέων μὴ ἀνηκόντων τῷ κλίματι τοῦ Θρόνου· ἄρα ἐγίνωσκον καὶ ὠμολόγουν διὰ τῆς τοιαύτης προτάσεώς των τὸ ἄλλως πασιδὴλον γεγονός, ὅτι τὸ κρατοῦν καθεστῶς ἦν ὅπως οἱ ἐκλογεῖς Ἀρχιερεῖς ὑποδεικνύσιν ὑποψηφίους, οὓς ἐν τῇ συνειδήσει των ἔκρινον καταλληλοτέρους, οὐ μόνον ἐκ τοῦ Ἀντιοχικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων Πατριαρχικῶν Θρόνων· καὶ τὸ καθεστῶς τοῦτο πρὸ πάσης ἄλλης Συνοδικῆς ἐργασίας ἐζήτησαν νὰ καταρρίψωσι, προσδιδόντες μάλιστα εἰς τὴν ἀπόφασίν των τυχόν καὶ τὸν χαρακτῆρα νομοθετικῆς πράξεως ἰσχυροῦς διὰ πᾶσαν ἐκλογὴν ἐν τῷ μέλλοντι. Καθόσον, ἐὰν δὲν εἶχεν οὕτω, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γεννηθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο εἰμὴ μόνον μετὰ τὴν ψηφοφορίαν καὶ ἐνδεχομένως, ἀν δηλαδή κατὰ τὴν διαλογὴν τῶν ψήφων ὑπεδεικνύοντο τυχόν καὶ ὑποψήφιοι μὴ ἀνηκόντες τῇ Ἱεραρχίᾳ τῆς τῶν Ἀντιοχέων Ἐκκλησίας.

Τοιαύτην ὁμως ἀξίωσιν διατυπώσασα ἡ πλειοψηφία τῶν Ἀρχιερέων τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου, ἐφωράθη ὑπερβαίνουσα καθ' ὅλοκληρίαν τὰ ὅρια τῆς ἰδίας ἀρμοδιότητος ὡς ἀπλοῦ ἐκλογικοῦ σωματείου ἐπὶ τῷ ἐιδικῷ καὶ ἀποκλειστικῷ σκοπῷ τῆς ἐκλογῆς Πατριάρχου, κατὰ τὰ

κρατοῦντα θέσμια, συνελθόντος, ὅπερ δὲ ὡς ἀκέφαλον καὶ στερούμενον τοῦ Κανονικοῦ αὐτοῦ Προέδρου, οὐδεμίαν ἄλλην οἰασδῆποτε φύσεως, ἤχιστα δὲ πάντων νομοθετικὴν, δικαιοδοσίαν εἶχεν ἢ ἡδύνατο νὰ ἔχη κατὰ τὰς ρητὰς διατάξεις τῶν ἱερῶν Κανόνων: «Τοὺς Ἐπισκόπους ἐκάστου ἔθνους—θεσπίζει ὁ ΛΔ' Ἀποστολικὸς Κανὼν—εἰδέναι χρὴ τὸν ἐν αὐτοῖς Πρῶτον καὶ ἡγεῖσθαι αὐτὸν ὡς κεφαλὴν καὶ μηδὲν τι πράττειν περιττὸν ἄνευ τῆς ἐκείνου γνώμης». Τὰ αὐτὰ αὐτολεξεί ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ Θ' Κανὼν τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου, ἐπεξηγῶν ὅτι, πλὴν τῆς διοικήσεως τῶν ἰδίων Ἐπαρχιῶν καὶ τῆς χειροτονίας πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, περαιτέρω (τοὺς Ἐπισκόπους ἄνευ τῆς γνώμης τοῦ Πρώτου) «μηδὲν πράττειν ἐπιχειρεῖν», «τὰ ἐπέκεινα δηλαδή τῆς διοικήσεως τῶν ἀνηκόντων ἐκάστη Ἐπαρχία εἰς Ἐκκλησιαστικὴν κατάστασιν ἀποβλέποντα», κατὰ ἐρμηνεύει ὁ περιώνυμος Πατριάρχης Ἀντιοχείας Θεόδωρος ὁ Βαλσαμών. Ὁ Κανὼν οὗτος ἐθεωρεῖτο ἰσχυρότατος· διὸ καὶ ἐν τῇ Δ' Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ, τῶν Αἰγυπτίων Ἐπισκόπων δηλωσάντων ὅτι συνετάσσοντο μὲν ταῖς ἀποφασισθεῖσιν ὑπὸ τῆς Συνόδου, ἀλλ' ἐθεώρουν ἑαυτοὺς ὡς μὴ δικαιουμένους νὰ ὑπογράψωσιν ἐφ' ὅσον χρόνον θά ἦσαν ἀκέφαλοι (τοῦ Ἀλεξανδρείας Δισκύρου καθαιρεθέντος ὑπὸ τῆς Συνόδου), αὕτη ἐθεώρησε τὴν ἔνστασιν αὐτῶν ταύτην νόμιμον καὶ κανονικὴν, καὶ ἐπέτρεψε ταῖς Αἰγυπτίους Ἐπισκόποις (Κανὼν Λ') ν' ἀναβάλωσι τὴν ὑπογραφὴν τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνόδου μετὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. Τὸν Κανόνα τοῦτον εἶπερ τις καὶ ἄλλος κάλλιστα ἐγίνωσκεν ἡ πλειοψηφία τῆς Ἀντιοχικῆς Συνόδου, καθόσον, πρὸ ὀλίγων μόλις ἑβδομάδων, ἐπ' αὐτοῦ εἶχε στηριχθεῖ τὰς ἀπέναντι τοῦ ἰδίου Πατριάρχου Σπυρίδωνος ἀξιώσεις τῆς. Πράγματι ἰδοὺ τί ἔγραφεν αὕτη κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1897· «Τῷ Πατριάρχῃ Ἀντιοχείας Σπυρίδωνι: Μακαριώτατε, Οἱ εὐτεβάστως ὑποσχινόμενοι Ἀρχιερεῖς τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου, γνωρίζοντες ὅτι χρεὸς ἡμῶν ἐστὶν ἀπκραιπτόν εἰδέναι τὸν ἐν ἡμῖν Πρῶτον, κατὰ τὰ θεῖα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων διατάγματα, καὶ διακαιόμενοι

ὑπὸ θερμοῦ ζήλου πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων ἅπερ ἐπιβάλλου-
σιν οἱ ἱεροὶ θεσμοὶ παραγγέλλοντες, «διοικεῖν ἕκαστον ἡμῶν τὰ
τῆς ἑαυτοῦ παροικίας κατὰ τὴν ἑκάστῃ ἐπιβάλλουσαν εὐ-
λάβειαν καὶ πρόνοιαν ποιεῖσθαι πάσης τῆς χώρας τῆς ὑπὸ
τὴν ἑαυτοῦ πόλιν, περαιτέρω δὲ μηδὲν πράττειν ἐπιχειρεῖν
δίχα τοῦ Πρώτου μηδὲ αὐτὸν ἄνευ τῆς τῶν λοιπῶν γνώμης,
καθορῶντες δὲ ὅτι πλεῖστα ὑπάρχουσιν Ἐκκλησιαστικαὶ ὑποθέσεις,
ἐπιβάλλουσαι τὴν ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς Σύνοδον συνάθροισιν ἡμῶν, προα-
γόμεθα διὰ τῶνδε τῶν ταπεινῶν ἡμῶν γραμμάτων ἐξαιτούμενοι τὴν
σύγκλησιν τῆς ἀγίας τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου Συνόδου . . . ».

Ἡ πλειοψηφία λοιπὸν τῆς Ἀντιοχικῆς Συνόδου ἢ κατὰ Νοέμ-
βριον τὸν Κανόνα τοῦτον ἐπικαλουμένη πρὸς σύγκλησιν τῆς Συνόδου
τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου, ἢ κατὰ τὰ τέλη Δεκεμβρίου εἰς παῦσιν τοῦ
Πατριάρχου Σπυρίδωνος προβάσα ἐπὶ τῆ βάσει τοῦ αὐτοῦ Κανόνος, ὡς
ἐνεργοῦντος παρανόμως «δίχα τῆς τῶν λοιπῶν γνώμης», ἀντέτασθε
πρὸς ἑαυτὴν καὶ παρηνόμει πειρωμένη, δύο μῆνας βραδύτερον, ἄνευ
κανονικοῦ Πρώτου καὶ Προέδρου δικτελοῦσα, νὰ προβῆ εἰς νομοθετικὰς
τροποποιήσεις τῶν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης κρατούντων θεσμῶν,
ὅπερ δὲν ἐδικαιοῦντο νὰ πράξωσι καὶ ὁμοφρονοῦντες ἔτι ἂν ἦσαν
πάντες οἱ Ἀρχιερεῖς, πολλῶν δὲ ἤττον διαφωνούντων καὶ διαμαρ-
τυρομένων κατὰ τῆς καινοτομίας ἐνὸς ἢ πλείονων ἐξ αὐτῶν.

Οὔτε συντελεῖ βεβαίως ὑπὲρ τῆς πλειοψηφίας τὸ ἐπιχείρημα,
ὅτι διὰ τῆς τηρήσεως τοῦ καθεστῶτος τούτου ἐπιτρώσκοντο τὰ δι-
καιώματα τῆς Ἀντιοχικῆς Ἐκκλησίας ὡς ἀνεξαρτήτου καὶ αὐτοκε-
φάλου Ἐκκλησιαστικῆς περιφερείας. Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο θὰ ἐνεῖχε
πολλὴν τὴν βαρύτητα καὶ σημασίαν ἀνέστηρίζετο ἐπὶ βασίμων καὶ
ἀληθῶν λόγων· ἀλλ' ἐνταῦθα οὐδὲν τοιοῦτον συνέβαινε. Διότι, θὰ ἐπι-
τρώσκοντο τὰ δικαιώματα τῆς Ἀντιοχικῆς Ἐκκλησίας τότε μόνον
ἂν οἱ ἄλλοι Πατριαρχικοὶ Θρόνοι ἐπεμβαίνοντες διεξεδίκουν τὸ δικαίωμα
τοῦ νὰ ὑποδείξωσιν αὐτοὶ ἀπ' εὐθείας, ἐν μέρει ἢ ἐν συνόλῳ, τοὺς διὰ

τὸν Ἀντιοχικὸν Θρόνον ὑποψηφίους. Ἐνταῦθα ὅμως, καθὰ πρὸ μικροῦ
ἐρρέθη, οὐδὲν τοιοῦτον συνέβαινε, ἀλλ' ἀπλούσττατα οἱ Ἀρχιερεῖς τῆς
Ἀντιοχικῆς Συνόδου ἀντεῖχοντο τοῦ δικαιώματος, ὅπερ καὶ οἱ προκά-
τοχοι αὐτῶν ἐκέκτηντο καὶ ἐξήσκησαν, τοῦ νὰ ὑποδεικνύωσιν ὡς ὑποψη-
φίους διὰ τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον καὶ Ἱεράρχας ἐκ τῶν λοιπῶν Πα-
τριαρχικῶν περιφερειῶν, ἂν ἐν τῇ Ἀρχιερατικῇ αὐτῶν συνειδήσει καὶ
συνέσει ἔκρινον τινὰς τούτων καταλληλοτέρους διὰ τὴν διακυβέρνησιν
τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀντιοχέων· ἐπειδὴ δὲ τὸ δικαίωμα τοῦτο οὐδα-
μῶς ἐπηρέαζε τὰ δικαίωματα τῆς πλειοψηφίας, ἥτις, ἔχουσα τὸν τε-
λευταῖον λόγον κατὰ τὴν ὀριστικὴν ἐν τῷ ναῶ ψηφοφορίαν πρὸς ἀνά-
δειξιν τοῦ Πατριάρχου, ἦτο πάντοτε κυρία ν' ἀναδείξῃ τὸν ἐκλεκτὸν
αὐτῆς, οἱ δὲ μειοψηφοῦντες οὐδόλως ἠνθούουν νὰ ἐπιβάλωσι τοὺς ὑποψη-
φίους αὐτῶν οὐδ' ἐπαύοντο διακηρύττοντες, ὅτι προθύμως καὶ μετὰ σεβα-
σμοῦ θὰ ὑπέκυπτον τῇ ἐν τῷ ναῶ ὀριστικῇ ἀποράσει τῆς πλειοψηφίας
ἀναγνωρίζοντες τὸν ἐκλεγῆσόμενον ὡς τὸν κανονικὸν αὐτῶν Πατριάρ-
χην, οἷοσδὴποτε κἂν ἦν οὗτος ἔπειτα ὅτι τὰ περὶ μειώσεως τῶν
δικαιωμάτων τῆς Ἀντιοχικῆς Ἐκκλησίας ὡς ἀνεξαρτήτου καὶ αὐτο-
κεφάλου, ἐνεκα τῆς ἐνδεχομένης ὑποδείξεως ὑποψηφίων μὴ ἀνηκόντων
τῇ Ἀντιοχικῇ Ἱεραρχίᾳ λεγόμενα, ἦσαν πάντῃ ἀσύστατα καὶ ἀβάσιμα.
Τοιαύτης φύσεως ἦν καὶ ἡ τεθεῖσα εἰς κυκλοφορίαν διάδοσις ὅτι, ἐγ-
γραφομένων ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ὑποψηφίων καὶ ἐξωτερικῶν τοιούτων
ἢ Πολιτεία, ἐνασκούσα τὸ δικαίωμα αὐτῆς τῆς διαγραφῆς τῶν μὴ
ἀρεσκόντων αὐτῇ, θ' ἀπήλειφεν, ὑποκινουμένη παρὰ τρίτων, τοὺς ἐκ
τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου ὑποψηφίους ἢ τοὺς καλουμένους «ἰθαγενεῖς»
ἐκ τούτων, ἐκδιδάσκουσα οὕτω τῆς ἐκλογῆς προσώπου μὴ ἀρεστοῦ τῇ
πλειοψηφίᾳ. Διότι, πλὴν τοῦ ὅτι ἡ Πολιτεία ἐπιστήμως εἶχε προκηρύξει
ὅτι θὰ ἀνεγνώριζε Πατριάρχην τὸν κανονικῶς ἐκλεγῆσόμενον, ἀδιακρί-
τως φυλῆς καὶ γένους, τοῦ Νομάρχου προσεπιδηλοῦντος ὅτι ἡ προκή-
ρυξις αὐτοῦ σκοπὸν προὔτιθετο ἀκριβῶς ὅπως ἀποδείξῃ τὸ ὅλως ἀβά-
σιμον τῆς κυκλοφορούσης διαδόσεως, ἢ πλειοψηφία ἦν πεπεισμένη περὶ

τοῦ ὄλως ἀδυνάτου τῆς πραγματοποιήσεως τῆς διαδόσεως ταύτης, καθόσον, ὡς τὰ πράγματα περιφανῶς κατέδειξαν, αὕτη, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, εἶχε τὴν ἰσχὺν, καίπερ διὰ μέσων ἤκιστα κανονικῶν καὶ νομίμων, νὰ καταστήσῃ ἀποδεκτὰς ὅπου ἔδει τὰς ἰδέας καὶ γνώμας τῆς. Καὶ ἐπὶ τέλους, μόνον ἐὰν αἱ διαδόσεις αὗται ἐπραγματοποιούντο καὶ οἱ ἰθαγενεῖς Ἱεράρχαι πράγματι διεγράφοντο τοῦ καταλόγου, ἢ πλειοψηφία ἐδικαιοῦτο ν' ἀντιταχθῇ ἐπιζητούσα τὴν περιφρούρησιν τῶν δικαιωμάτων τῆς καὶ μὴ προβαίνουσα εἰς ἐκλογὴν ἐκ τοῦ μεροληπτικῶς ἠκρωτηριασμένου καταλόγου τῶν ὑποψηφίων· ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ὅμως ἐδικαιοῦτο ὅπως, ἐπὶ τῇ βάσει ἀσυστάτων σπερμολογιῶν ἐπιστήμως καὶ κατηγορηματικῶς ἤδη διαψευθεισῶν, ἐπιζητῆ προκαταβολικῶς τὸν περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας τῆς ψήφου τῶν Ἀρχιερέων τῆς Συνόδου, καὶ τὴν ἀυθαίρετον καταπάτησιν τῶν κρατούντων θεσμίων.

Ἡ πλειοψηφία ἄρα τῆς ἐκλογικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἀρχιερέων τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου, ἐπιχειρήσασα, ἐπὶ προφανεῖ ὑπερβασίᾳ τῶν ὁρίων τῆς ἀρμοδιότητος καὶ δικαιοδοσίας αὐτῆς, νὰ καταργήσῃ τὸ νόμου θέσιν ἐπέχον καὶ ἀπ' αἰώνων κρατοῦν καθεστῶς κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν Πατριαρχῶν Ἀντιοχείας ἄνευ οὐδενὸς εὐλόγου καὶ ἀποχρῶντος λόγου, καὶ καινοτόμως νὰ νομοθετήσῃ νέα μέτρα περιστέλλοντα τὴν ἐλευθερίαν τῆς ψήφου ἥς ἄχρι τοῦδε ἀπήλαυον οἱ τοῦ Ἀντιοχικοῦ κλίματος ἐκλογεῖς Ἀρχιερεῖς, ὡς ἐκ περισσοῦ δὲ παρανομίας ἐπὶ παρανομιῶν ἐπισωρεύουσα καὶ ἔνθεν μὲν εἰσάγουσα πρωτοφανῶς ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ συμπαρέδρους καὶ συμψήφους τῶν Ἀρχιερέων δέκα λαϊκοὺς, ἔνθεν δὲ προβάσασα μέχρι τοῦ σημείου τοῦ νὰ κηρύξῃ μονομερῶς ἐκπτωτον τὸν παμψηφεί ἐκλεγέντα καὶ ἀναγνωρισθέντα Τοποτηρητὴν ὡς μὴ συναινοῦντα εἰς τὰς ἐκθέσεις αὐτῶν προθέσεις καὶ ἀποφάσεις, προδήλως παρεξεστράπη καὶ παρηγόμησεν· ὁ δὲ κανονικὸς Τοποτηρητὴς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συντεταγμένοι τρεῖς Μητροπολίται, ἀντιταχθέντες εἰς τὰς παρανομίας ταύτας καὶ ἐπὶ τέλους ἀποσχόντες τῆς ἐκλογῆς, ὅπως μὴ συμμετάσχῃ τῆς εὐλύνης τῶν τελουμένων ἐκτρόπων,

ἐνήργουν νομίμως καὶ κανονικῶς. Κατὰ συνέπειαν πάντων τούτων, ἡ ἐκλογὴ ὡς Πατριάρχου τοῦ Λαοδικείας Μελετίου ἢ γενομένη ὑπὸ ἐπτὰ μόνον Ἀρχιερέων τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου ἐπὶ ὀλικοῦ ἀριθμοῦ δώδεκα (12) τοιούτων, ἅπε ἀποκλεισθέντος τοῦ Τιτουλαρίου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, ὑπὸ τὴν προεδρείαν Τοποτηρητοῦ ἑτέρου παρὰ τὸν κανονικόν, ἀυθαίρετως διορισθέντος παρὰ μὴ κεκτημένου τοιοῦτον δικαίωμα, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει καταλόγου παρανόμως παρὰ τὰ κρατοῦντα ἀπὸ μακροῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐκείνῃ θέσμια καταρτισθέντος, διεντηρηθεῖσκα, μὴ γενομένων δὲ συμψήφων ἰκανῶν Μητροπολιτῶν παρόντων μὲν ἐν τῇ πόλει μὴ προσελθόντων δὲ, ὡς ἀντιλεγόντων ταύτη οὐχὶ δι' οἰκείαν φιλονεικίαν ἀλλὰ διὰ λόγους εὐλόγους καὶ κανονικοὺς, ὡς διεξαχθεῖσκα δηλονότι ἐπὶ παραβάσει καὶ καταπατήσει τῶν σχετικῶν διατάξεων τῶν ἱερῶν Κανόνων τῶν ἐν τοῖς πρόσθεν μνημονευθεισῶν (Δ' καὶ ΣΤ' τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἴκουμ. Συνόδου), ἦν οὐσιωδῶς παράτυπος καὶ ἀντικανονικὴ· ἄρα ἄκυρος.

Β'. Τῆς ἐκλογῆς ταύτης τοῦ Λαοδικείας Μελετίου ὡς Πατριάρχου Ἀντιοχείας παρατύπου, ἀντικανονικῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀκύ-

1. Κατὰ τὴν προηγουμένην ἐκλογὴν τοῦ Πατριάρχου Σπυρίδωνος, εἶχον ἀποκλεισθῆ τῆς ψηφοφορίας ὁ ἀπολιτῶν Ἐδέσσης Ἀγάπιος, Κυβερνητικῶς, διὰ τὴν ταρχοποιὸν διχωγὴν του καὶ ὁ Βηρυτοῦ, ὡς πάσχων ἐκ χρονίου νοσήματος καὶ μηδαμῶς πικριστὰς ἐν τῇ Συνόδῳ. Ἐν δὲ τῇ προκειμένῃ ἐκλογῇ, ἡ πλειοψηφία αὐτοβούλως τὸν μὲν Βηρυτοῦ, καίπερ καὶ αἰθὺς πάσχοντα καὶ οὐδαμῶς παραστάντα, ἐπέτρεψε ν' ἀντιπροσωπευθῇ καὶ λάβῃ μέρος δι' ἑτέρου Μητροπολίτου, τὸν δὲ νῦν Ἐδέσσης ἀπέκλεισεν ὡς Τιτουλάριον, ἐνῶ οὐδεμία διάταξις τοιαύτη ὑπῆρχεν, ὁ δὲ πρὸ αὐτοῦ Ἐδέσσης εἶχε λάβῃ μέρος ὡς Τιτουλάριος εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ προκατόχου τοῦ Σπυρίδωνος Γερσίου, ἀποκλεισθεὶς τῆς τοῦ Σπυρίδωνος μόνον οὐχὶ ὡς Τιτουλάριος ὢν, ἀλλὰ Κυβερνητικῶς διὰ τὴν φιλοτάραχον κατὰ τὴν ἐκλογὴν ἐκείνην διαγωγὴν του. Καὶ τὸν Εἰρηνοπόλεως δὲ Σεραφείμ ἀπειραθή νὰ ἀποκλείσῃ ἡ πλειοψηφία, καίπερ χρηματήσχητα δις Τοποτηρητὴν τοῦ χηρεύοντος Θρόνου, Πατριαρχικόν Ἐπίτροπον, καὶ πάντοτε λαθόντα μέρος εἰς τὰς Πατριαρχικὰς ἐκλογὰς, μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας συγκατετέθη νὰ δεχθῇ αὐτὸν ὡς ἀντιπρόσωπον ἰτῆς χηρευούσης Μητροπόλεως Θεοδοσιουπόλεως, καθὰ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐξετέθη.

ρου καταδειχθείσης, ὡς τοιαύτης δὲ χαρακτηρισθείσης ἐπιδήμως ὑπὸ τε τῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων καθὼς καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως, — ἥτις μὴ περιορισθεῖσα εἰς τοῦτο διεκήρυξε διὰ Βεζυρικῆς διαταγῆς τὸν Μελέτιον πεπαυμένον, διὰ τὸ ἀντιπειθαρχικὸν πραξικόπημα τῆς ἐκλογῆς του, ἀπὸ τε τῆς Τοποτηρητείας καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς Ἐπαρχίας του Λαοδικείας, ἀποκαλέσασα αὐτὸν ἐν τῇ ἐγγράφῳ ἀνακοινώσῃ τῆς ἀποφάσεώς της ταύτης ἀπλῶς **Μητροπολίτην Μελέτιον** — οἷοθεν ἐννοεῖται, ὅτι πᾶς λόγος περὶ τῆς δευτέρας ἐκλογῆς αὐτοῦ ἀποβαίνει ὅλως μάταιος καὶ περιττός, ἅτε ὑπεραρκούσης πρὸς τὸν προσήκοντα χαρακτηρισμὸν αὐτῆς τῆς ἀπλῆς τῶν τολμηθέντων ἀναγραφῆς, ἣν ἀντιγράφομεν κατὰ τὸ μέγιστον μέρος ἐκ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας». Ὁ Λαοδικείας λοιπὸν Μελέτιος, ὁ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τῶν ὁμοφρόνων αὐτῷ Ἀρχιερέων μινωμερῶς ὡς Τοποτηρητῆς (κηρυχθέντος ὑπ' αὐτῶν ἐκπτώτου τοῦ κανονικοῦ τοιοῦτου), ἀλλ' ἀκυρωθεὶς καὶ ἀναγνωρίσας αὐτὸς τε καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τὴν ἀκύρωσιν διὰ τῆς προσελεύσεώς των μετὰ ταῦτα δις εἰς συνεδρίασιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κανονικοῦ Τοποτηρητοῦ, ὁ βραδύτερον διορισθεὶς ἀπ' εὐθείας, ἐν ἀγνοίᾳ τῶν Ἀρχιερέων, ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὡς Τοποτηρητῆς τὸ δεύτερον καὶ ὡς τοιοῦτος προεδρεύσας τῆς διεξαχθείσης παρανόμου ἐκλογῆς, αὐθις δὲ παυθεὶς διὰ τὴν πραξικοπηματικὴν του ταύτην ἐκλογὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὡς τε Τοποτηρητῆς καὶ Λαοδικείας καὶ διαταχθεὶς νὰ προσέλθῃ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν εἰς συνεδρίασιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κανονικοῦ Τοποτηρητοῦ Ταρσοῦ πρὸς νόμιμον καταρτισμὸν τοῦ καταλόγου τῶν υποψηφίων καὶ διεξαγωγὴν τῆς ἐκλογῆς κατὰ τὸ κρατοῦν ἀρχαῖον καθεστῶς, κατορθώσας μετὰ τινος μῆνας, δι' ὧν αὐτὸς οἶδε μέσων, νὰ διορισθῇ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῆς Πολιτείας τρίτην ταύτην φορὰν ὡς Τοποτηρητῆς «τολμῶν συγκαλεῖ» πρὸς ἑαυτῷ τρεῖς μόνους Ἀρχιερεῖς (Ἀρκαδίας, Ἐμέσσας καὶ Τριπόλεως) καὶ ἄνευ κανονικῆς ψήφου, ἄνευ ἱεροτελεστίας, ἄνευ καθό-

» δου καὶ ἐν τῷ ναῷ καὶ τῷ Ἱερῷ, ἐν κοινῷ τινὶ δωματίῳ καθέ-

» ζεται Πρόεδρος αὐτὸς ὁ ἐψηφισμένος καὶ ἠκυρωμένος Πατριάρχης

» μετὰ τῶν ὁμοφρόνων αὐτῷ τριῶν ἄλλων Μητροπολιτῶν, διαμαρτυ-

» ρομένων τεσσάρων ἄλλων Μητροπολιτῶν τοῦ Θρόνου καὶ ἀπόντων

» τριῶν (ἄνευ οὐδενὸς ἀποχωρήσαντος καὶ κανονικοῦ λόγου, τοῦ δὲ κορυ-

» φαίου ἐν ταῖς ἐκθέσεσιν ἐνεργείαις Μητροπολίτου Σελευκείας πρὸ

» μηνὸς τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος Σ. Σ.) καὶ ἐκλέγει αὐτὸς ἑαυτὸν ἄνευ

» ψήφου, ἄνευ εὐχῆς, Πατριάρχην καὶ αὐθις Ἀντιοχείας, καίπερ τοῦ

» ὀνόματος αὐτοῦ πρὸ τῆς τοιαύτης ἐκλογῆς ἐπ' Ἐκκλησίας

» μνημονευομένου ὡς Πατριάρχου.

» Ἐκλογὴ Πατριάρχου κατὰ τοιοῦτον πρωτοφανῆ καὶ πρωτά-

» κουστον τρόπον ἐνεργηθεῖσα, καθ' ὃν πρόδηλος ὁ ἐμπαιγμὸς τῆς ἱε-

» ρότητος τοῦ ὑψηλοῦ καὶ θείου ταύτου ἀξιώματος· ἐκλογὴ τολμηθεῖ-

» σα παρὰ τῶν τριῶν μόνον Ἀρχιερέων, συνελθόντων ἐν τῷ πρώτῳ

» τυχόντι δωματίῳ, ἄνευ ἱεροπραξίας καὶ ψηφοφορίας, ἄνευ τῆς εἰθι-

» σμένης τυπικῆς ἐκλογῆς, καὶ συνεπῶς ἐκλογὴ ἐστερημένη πάντων

» τῶν οὐσιωδῶν τύπων τῶν δυναμένων νὰ καταρτίσωσι τὴν κανο-

» νικότητα αὐτῆς, προκαλεῖ σήμερον δικαίως τὴν σύντονον προσοχὴν

» καὶ μέριμναν συμπάσης τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, διαφορομένης

» νὰ γινώσκῃ ὅποια ἢ ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ θέσις τοῦ οὕτως

» ἐπὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου ἐπιτηδῆσαντος Λαοδικείας Μελετίου,

» καὶ ὀφειλοῦσης καθηκόντως νὰ θέσῃ ἰσχυρὸν φραγμὸν ἐπὶ τῶν σο-

» βαρωτάτων συνεπειῶν, ἅς αὕτη δύναται νὰ ἔγῃ διὰ τὴν καθόλου

» Ὀρθοδοξίαν» (Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια 13 Νοεμβρίου 1899. ἀριθμ. 47). Ἡ δὲ ἐπιτευχθεῖσα παρὰ τῆς Πολιτείας ἐπικύρωσις καὶ ἀναγνώ-

» ρισις τῆς τοιαύτης κατοχῆς τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου ὑπὸ τοῦ Μελετίου οὐδὲν προσπορίζει αὐτῷ κῦρος ἢ πλεονέκτημα ἀντισταθμιζόν καὶ ἐξου-

» δετεροῦν τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν Εἰρηρικῶν αὐτοῦ ἐπιστολῶν ὑπὸ τῶν

» τριῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων, καθόσον δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀγνοῇ οὗτος

» τὴν βαρυτάτην διπλῆν ποινὴν (καθαιρέσεως ἅμα καὶ ἀφορισμοῦ), ἣν

διπλῆν ποινὴν ἐξαιρετικῶς ἐπιβάλλει ὁ Λ'. Ἀποστολικὸς κανὼν (ἐπαναληφθεὶς ἐν τῷ Γ'. τῆς Ἑβδόμης Οἰκουμενικῆς Συνόδου) κατ' ἐκείνων, οἵτινες «κοσμικοῖς ἄρχουσι χρησάμενοι δι' αὐτῶν ἐγκρατεῖς Ἐκκλησιῶν γίνονται».

Γ'. Εἰς ἐπίμετρον τῶν ἀνωτέρω, ἢ μετὰ τὴν Κυβερνητικὴν ἀναγνώρισίν του ὡς Πατριάρχου Ἀντιοχείας πολιτεία τοῦ Μελετίου ἐν γένει τε καὶ ἰδίᾳ ἀπέναντι τῶν τεσσάρων Μητροπολιτῶν τῶν ἀποσχόντων τῆς ἐκλογῆς οὐδὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ἔμφρων, συνετῆ καὶ μεμετρημένη, ἐπιδιώκουσα τὴν βαθμιαίαν μὲν ἐξάλειψιν τῶν προηγουμένων κακίστων ἐντυπώσεων, προλεαίνουσα δὲ τὸ ἔδαφος εἰς ἐπιείκειαν, συμβιβασμὸν καὶ συνδιαλλαγὴν. Καὶ δὴ, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς τέσσαρας Μητροπολίτας, οὗτοι, ἀποσχόντες τῆς ἐκλογῆς διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους, ἔχοντες δὲ σοβαρὰς ἐνστάσεις κατὰ τοῦ κύρους αὐτῆς ὡς μονομερῶς καὶ ἐπὶ πικραθείᾳ τῶν ἀρχαίθεν κρατούντων θεσμίων διεξαχθείσας, ἐφ' ὧν ἐνστάσεων ἐγκαίρως ἐπεκαλέσαντο τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν λοιπῶν Πατριαρχικῶν Ἐκκλησιῶν, δὲν ἦτο βεβαίως δίκαιον καὶ πρέπον ἀλλ' οὐδὲ δυνατὸν νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς στασιασταὶ καὶ ἀντάρται, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι, συνεπαῖς πρὸς τὴν ἄχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης στάσιν των, ἐδήλωσαν τῷ Μελετίῳ, ὅτι ὀλοφύχως θὰ ἀνεγνώριζον αὐτὸν ὡς κανονικὸν αὐτῶν Πατριάρχην καὶ μετὰ σεβασμοῦ θὰ ὑπετάσσοντο αὐτῷ, ἅμα οἱ λοιποὶ Πατριαρχικοὶ Θρόνοι ἀπειθαίοντο ὑπὲρ τοῦ ἐγκύρου τῆς ἐκλογῆς του εἴτε ἀμέσως γνωρίζοντες αὐτοῖς τοῦτο, εἴτε ἐμμέσως, διὰ τῆς ἀποδοχῆς καὶ ἀνταπαντήσεως αὐτῶν εἰς τὰ Εἰρηνικὰ γράμματα αὐτοῦ, ὅπερ ἀφεύκτως καὶ ἐντὸς βραχέος χρονικοῦ διαστήματος θὰ ἐγένετο. Καὶ τὸ αὐστηρὸν λοιπὸν δίκαιον καὶ ὑπέρταται λόγοι συνέσεως ὑπεργόρευον τῷ Μελετίῳ τὴν μακροθυμίαν καὶ τὴν ἐξάντλησιν προηγουμένως τῶν ἠπίων καὶ συνδιαλλακτικῶν μέτρων κατὰ τασούτω δὲ μᾶλλον ὤφειλε νὰ στοιχίσῃ τῷ κανόνι τούτῳ, καθόσον καὶ αὐτὸς οὗτος, ὡς Λαοδικείας, δις ὑποπεσὼν, καὶ μάλιστα ἄνευ οὐδενὸς ἀπο-

χρῶντος λόγου, εἰς πολλῷ βαρύτερον ἀμάρτημα ἀπειθείας καὶ ἀντικρὺς ἀνταρσίας πρὸς τὸν κανονικὸν αὐτοῦ Πατριάρχην, τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1870, ὅτε ἤρνήθη νὰ συμμορφωθῆ καὶ συνυπογράψῃ ἀπέφασιν ὁμοφώνως ληρθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνόδου τοῦ Ἀντιοχείας Θρόνου προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου, καὶ τὸ δεύτερον πρὸ ἐπταετίας μόλις, ὅτε, μετὰ τὴν κανονικὴν ἐκλογὴν ὡς Ἀντιοχείας τοῦ Σπυρίδωνος ἧς καὶ αὐτὸς συμμετέσχεν, ἀρνούμενος ἐπιμένως μετ' ἄλλων τριῶν (Τριπόλεως, Ἐμέσσης καὶ Βηρυττοῦ) καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον νὰ μνημονεύῃ τοῦ ὀνόματος τοῦ Σπυρίδωνος—καίπερ οὐδεμίαν ἔχων νὰ προβάλλῃ κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ ὡς Πατριάρχου ἐνστάσιν—δὲν ἐπαύθη οὐδὲ ἐξώσθη τῆς Ἐπαρχίας του, ἀλλὰ, διὰ τῆς πρᾶότητος καὶ ἀνεκτικότητος τῆς ἐπιδειχθείσης αὐτῷ τε καὶ τοῖς λοιποῖς ὁμόφροσί του ἐπὶ πολλοὺς μῆνας, παρεσχέθη αὐτοῖς καιρὸς πρὸς γνωσιμάχισιν.

Πλὴν ἀλλὰ, ἐν τῇ πολιτείᾳ τοῦ Μελετίου ἀπέναντι τῶν ρηθέντων Μητροπολιτῶν, οὐ μόνον παντελῆς ἔλλειψις τῆς συνέσεως καὶ τῆς μετριοπαθείας τῆς ἀπαραιτήτως ἀπαιτουμένης πρὸς κατεύνασιν τῶν ἐν καταστάσει ὑψίστης ἐξάψεως διατελούντων πνευμάτων παρατηρεῖται, ἀλλὰ, ὅπερ καὶ τὸ ὀλιγωρῶτερον, βία καὶ παράνομος ἀρνήσις πᾶσης δικαιοσύνης ἐπὶ ἀθετήσει καὶ παραβιάσει ρητῶν διατάξεων τῶν ἱερῶν Κανόνων. Οἱ ἱεροὶ Κανόνες τῶντι, προκειμένου περὶ τῶν Ἐπισκόπων, οὓς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καθορίζουσιν ἐπακριβῶς τὰ τῆς διαδικασίας των ἐν περιστάσει διαπράξεως παρ' αὐτῶν, ἐξ ἀνθρωπίνης ἀσθενείας, πλημμελήματός τινος, διχγράφοντες λεπτομερῶς τὸν καταρτισμὸν τοῦ δικαστηρίου, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ προσόντα τῶν δικαστῶν, τὸ ποιὸν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν κατηγορῶν, τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον τῶν κλήσεων, τῆς ἐμφάνισις καὶ τῆς ἐξετάσεως τοῦ κατηγορουμένου, τῆς ἀπαγγελίας τῆς ἀποφάσεως, καὶ συνελόντι εἰπεῖν τοὺς τηρητέους τύπους τῆς διαδικασίας, τοὺς ὁποίους ἱεροὺς Κανόνας, ὡς τοῖς πᾶσι γνωστοὺς, ἀπο-

φεύγομεν ν' αναγράψωμεν ένταῦθα. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι άνεπίδεκτον συζητήσεως ὅτι οὐδεὶς τῶν τύπων τούτων (ὧν ἡ παράλειψις συνεπάγεται, αὐτοδικαίως, καθ' ἃ καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς λοιποῖς ἀνθρωπίνοις δικαστηρίαις, τὴν ἀκύρωσιν τῆς πλημμελῶς διεξαχθείσης δίκης) ἐτηρήθη ἐν τῇ δῆθεν διαδικασίᾳ καὶ παύσει τῶν Μητροπολιτῶν Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων, Ἀμιδῆς καὶ Χαλεπίου τῇ γενομένῃ ὑπὸ τοῦ Μελετίου, ἐξάγεται ἀναντιλέκτως τὸ παράνομον καὶ ἀντικανονικὸν τῆς παύσεως καὶ ἐξώσεως αὐτῶν ἀπὸ τῶν Ἐπαρχιῶν των. Ἐξ ὧν ἀπάντων συμπεραίνεται, ὅτι ὁ Λαοδικεὶας Μελέτιος, ὁ ἅμα τῇ δῆθεν ἐκλογῇ του ἀνεχθεὶς ἵνα ἐξυβρισθῶσι, προπηλακισθῶσι καὶ ληστευθῶσιν ἐν μέσῃ Δαμασκῶ καὶ ὑπ' αὐτὰ τὰ ὄμματά του Ἀρχιερεῖς τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν καὶ θιασωτῶν του, χωρὶς πρὸς τὸ θεαθῆναι καὶ νὰ φανῇ ἐπεμβάσεων πρὸς ὑπεράσπισιν καὶ προστασίαν των, καθὰ πᾶς ἄλλος, μικρὸν δεξιώτερος, ἐν τῇ θέσει του εὐρισκόμενος θὰ ἔσπευδε νὰ πράξῃ, ὁ προσπαθήσας εἶτα νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς ἰθαγενεῖς κατοίκους τῶν πόλεων Ταρσοῦ, Ἀδάνων, Μερσίνης, Χαλεπίου καὶ Ἀλεξανδρέτας καὶ νὰ καταλάβῃ οὕτω διὰ στασιαστικῶν κινημάτων τοῦ ὄχλου τοὺς ναοὺς καὶ τὰς Μητροπόλεις των, ὁ ἀπειλῶν αὐτοὺς διὰ πύσεως καὶ ἐξώσεως ἂν αὐθωρεῖ δὲν ἀνεγνώριζον αὐτὸν, ὁ πριβὰς αὐθαίρετως εἰς τὴν πρυθὶν των ἦν διὰ τῆς Πολιτικῆς ἀρχῆς ἀνεκοίνωσεν αὐτοῖς, ἐνεργήσας τὴν διὰ τῆς αὐτῆς Πολιτικῆς ἀρχῆς ἐξωσίν των, ὁ διατάξας εἶτα νὰ κατακρατηθῶσι καὶ αὐτὰ τὰ ἱερὰ ἄμφια, ἔπιπλα, ἐνδύματα καὶ σκεύη τοῦ Χαλεπίου, ὃν εἰς ἐπίμετρον, δίκην κακούργου, ἔθθηκεν ὑπὸ περιορισμὸν διὰ τῆς ἀρχῆς ἐν τουρκικῶ χωρίῳ γυμνητεύοντα καὶ ταλαιπωρούμενον (ἀπαλλαγέντα τῆς καταστάσεως ταύτης μόνον τῇ ἐντόνῳ παρὰ τῇ Κεντρικῇ Κυβερνήτει ἐπεμβάσει τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου), παρέβη οὐ μόνον πᾶσας τὰς περὶ διαδικασίας τῶν Ἀρχιερέων ρητὰς διατάξεις τῶν ἱερῶν Κανόνων, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς στοιχειώδους συνέσεως, προκαλέσας οὕτω διὰ τῆς ἀσυνέτου καὶ προκλητικῆς στάσεώς του μείζονα ἔξαψιν

καὶ ἐξερρητισμὸν τῶν πνευμάτων, — ἀντὶ νὰ ἐπιβιώξῃ ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ καλῶς ἐννοουμένῳ συμφέροντι του διὰ τῆς ἡπίας, μετριοπαθοῦς καὶ συνδιαλλακτικῆς στάσεώς του τὴν ἐφέλκυσιν τῶν συμπαθειῶν ἀπάντων πρὸς σύναψιν τῶν διεστώτων —, ἀποδείξας περιφανῶς διὰ τῆς ταιαύτης πολιτείας του διαλέσεις ψυχῆς ἤκιστα πραείας καὶ εἰρηρικῆς, καὶ ἑαυτὸν ὑποβεέστερον τῆς ὑψίστης βέσεως καὶ ἀπιστολῆς ἣν ἐπεφθάλμιασε καὶ ὅλως ἀκατάλληλον πρὸς δεξιὰν πηδαλιούχησιν τῆς ἐν ἐξαιρετικῶς κρίσιμοις περιστάσεσι διατελεύσεως καὶ δεινῶς κλυδωνιζομένης ὀλκάδος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀντιοχέων.

Α'. Τί δὲ λεκτέον περὶ τῶν κατὰ κόρον καὶ μυριοτρόπως διατυπωθειῶν αἰτιάσεων περὶ αὐθαίρετου δῆθεν ἐπεμβάσεως ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν Πατριαρχείων, καὶ πρωτίστως τοῦ Οἰκουμενικοῦ, ἐπεμβάσεων ἀποτελουσῶν καταπάτησιν καὶ παραβίασιν τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας ὡς ἀνεξαρτήτου καὶ αὐτοκεφάλου, καταπάτησιν καὶ παραβίασιν ἀπαγορευομένην ρητῶς ὑπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων; Αἱ αἰτιάσεις αὗται, ἀπαντῶμεν, εἰσὶν ὅλως ἀστήρικτοι καὶ ἀβάσιμοι, ἀρκεῖ δὲ νὰ διεξέλθῃ ὁ ἀμφιβάλλων τὰ σχετικὰ ἐπίσημα ἔγγραφα, ὅπως πεισθῇ πληρέστατα περὶ τούτου. Οἱ ἱεροὶ Κανόνες εἶναι ἀληθῆς ὅτι ἀπαγορεύουσι τὰς παρ' ἐνορίαν παρεμβάσεις, ἀλλ' ἐννοοῦσι τὰς αὐτοβούλους καὶ ἀδικαιολογήτους τοιαύτας· «ἀκλήτους Ἐπισκόπους — λέγει ὁ β' κανὼν τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου — ὑπὲρ διοικήσιν μὴ ἐπιβάλλειν ἐπὶ χειροτονία ἢ τισιν ἄλλαις οἰκονομίαις Ἐκκλησιαστικαῖς»· ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ τοιαύτης φύσεως ἀκλήτου ἐπεμβάσεως, ἀλλὰ περὶ παρεμβάσεως ἐκζητηθείσης ἐπισήμως παρ' αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας διὰ τῶν κανονικῶν αὐτῆς ἀρχηγῶν, παρεμβάσεως σκοπὸν ἐχούσης οὐχὶ τὴν καταπάτησιν καὶ μείωσιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς ἀλλὰ τὴν ἀδελφικὴν σύμπραξιν καὶ συναντίληψιν ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς ἰδίας ἀπὸ τῶν δεινῶν ἐμφυλίων σπαρχυμῶν ὑφ' ὧν ἐταλαιπωρεῖτο, καὶ ἡ ὁποία παρέμβασις διεξήχθη, καθ' ἁπάσας αὐτῆς τὰς

φάσεις, ἐν πνεύματι ὑψίστης συνέσεως, μετριοπαθείας καὶ χριστιανικῆς ἀγάπης.

Καὶ ἐν πρώτοις, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τότε μόνον παρενόηθη, ὅτε ἐπισήμως καὶ ἐκπεφασμένως ἐπεζητήθη ἡ ἀντίληψις τοῦ παρὰ τῆς Ἀντιοχικῆς Ἐκκλησίας. Πράγματι, καθὰ ἐκ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων μαρτυρεῖται, ἡ ἀνάμιξις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐκ συνεννοήσεως μετὰ τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν, ἄρχεται ἀφ' ἑσῆς στιγμῆς ὁ κανονικὸς Πατριάρχης Ἀντιοχείας Σπυρίδων, εὐρεθείς ἀπέναντι ἐξεγέρσεως κατ' αὐτοῦ μέρους τοῦ Δαμασκηνοῦ κλήρου καὶ λαοῦ, ἣν ἐξέγερσιν ὑπέθαλπον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς καὶ τινες τῶν Ἀρχιερέων τοῦ Θρόνου, ἐπεκαλέσατο ἐπισήμως τὴν σύμπραξιν καὶ συναντίληψιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς ἐπεκαλέσθη καὶ τὴν τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν. Εἰς τὴν ἐπίκλησιν δὲ ταύτην οἱ Πρωθιεράρχαι οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ κωφεύσωσι χωρὶς νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἀπαρνούμενοι τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ἰδίου καλήκοντος καὶ ἀνατρέποντες τὸ ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως ἰδίᾳ κρατοῦν μακρὸν καθεστῶς, καθ' ὃ οἱ τέσσαρες τῆς Ἀνατολῆς Πατριαρχικοὶ Θρόνοι, ἐν ἀδιασπάστῳ ἐνότητι πρὸς ἀλλήλους διατελοῦντες, συνέπρακτον καὶ συναντελαμβάνοντο ἀλλήλοις ἐν παντί σπουδαίῳ καὶ σοβαρῷ ζητήματι, ἰδιαίτατα δὲ, ἐν περιπτώσει διχασάσεως τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης τινὸς ἐξ αὐτῶν ἐξ ἀφορμῆς Πατριαρχικῶν ἐκλογῶν. Μαρτυρίων τῆς τοιαύτης κοινοπραγίας καὶ συναντιλήψεως βρῖθουσιν ἢ τε Ἱστορία καὶ τὰ περισωθέντα Ἀρχεῖα τῶν Θρόνων τούτων. Τῷ μακρῷ δὲ τούτῳ καθεστῶτι στοιχοῦντες ὁ τε Λαοδικεῖας Μελέτιος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐξ Ἀρχιερεῖς, ἅμα προβάαντες εἰς τὴν παῦσιν τοῦ Πατριάρχου τῶν καὶ τὴν ἐκλογὴν ὡς Τοποτηρητοῦ τοῦ Ταρσοῦ, ἔσπευσαν νὰ ἀνακοινώσωσι ταύτην τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ καὶ νὰ δικαιολογήσωσι διὰ νεωτέρων ἐγγράφων αὐτήν, ἐξαιτούμενοι ἅμα καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν δεόντων πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Τοποτηρητοῦ. Τὴν ἐπικουρίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς ἐκ περισσοῦ ἠτήσατο καὶ αὐτὴ ἡ Πολιτεία, δη-

λώσατα ὅτι, τῶν συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ὄντων κοινῶν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ, παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀπεξεδέχετο αὕτη πρωτίστως τὴν κατάλληλον ἐνέργειαν πρὸς αἰσίαν καὶ συμφέρουσαν λύσιν τοῦ Ἀντιοχικοῦ ζητήματος. Ταῦτα κατὰ τὴν μέχρι τῆς κανονικῆς παραιτήσεως τοῦ Ἀντιοχείας Σπυρίδωνος πρώτην περίοδον.

Ἐπίσης καὶ κατὰ τὴν δευτέραν μακρὰν περίοδον, τὴν τῆς Μεσοπατριαρχείας, τὴν ἀντίληψιν τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν ἐπεκαλέσατο ἐπισήμως ἡ ἀνωτάτη κανονικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου, ὁ Τοποτηρητῆς δηλονότι, εἶτα δὲ καὶ τινες τῶν Μητροπολιτῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας διέπονται καὶ ρυθμίζονται ὑπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων τῶν θεσπισθέντων ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης ἐν τῷ χριστιανικῷ κόσμῳ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, εἰς τοὺς ὁποίους ἱεροῦς Κανόνος ὀφείλουσιν ἵνα ὑπέικωσι καὶ Ἀρχιερεῖς καὶ Πατριάρχαι καὶ τοπικαὶ Σύνοδοι, οὐδ' ἐπιτρέπεται ποσῶς εἰς τινὰ ὁμάδα Ἱεραρχῶν νὰ πρᾶβιάζῃ τούτους καὶ νὰ ἐπιζητῇ πειστικῶς νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν γνώμην τῆς εἰς ἑτέρους ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦς τῆς διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι ὑπερτερεῖ τούτων κατὰ ἀριθμὸν τινὰ ψήφων, ἔπεται ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ κανονικοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου καθὼς καὶ Ἀρχιερέων τινῶν διαφωνούντων πρὸς ἑτέρους τοιούτους ἐν ζητήματι σπουδαιοτάτῳ καὶ ἐνδιαφέροντι τὴν καθόλου Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, οἷον εἶναι τὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ νομίμου καὶ Κανονικοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας, καὶ ἐπιδιωκόντων τὴν ἄρσιν τῆς διαφωνίας τῶν διὰ τῆς ἐτυμηγορίας τῶν ἡγουμένων τῶν Ἀποστολικῶν Πατριαρχικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς, ἣν κατὰ πάντα νομοταγῆς καὶ κανονικῆς ἢ δὲ πλειοψηφίας, ἢ ἀξιοῦσα ἐν ὀνόματι τῆς ἀριθμητικῆς ὑπεροχῆς τῆς τὴν ἐπικράτησιν τῆς γνώμης τῆς, εἰς τὴν ἡξίου νὰ προσδώσῃ νομοθετικὸν κῦρος, καὶ τὴν ἀνατροπὴν τοῦ ἀρχαίου καθεστῶτος, κατὰ προφανῆ ὑπέρβασιν τῆς ἀρμοδιότητος καὶ τῆς δικαιοδοσίας τῆς, ἐφωράθη πα-

ρανομοῦσα καὶ πειρωμένη νὰ εἰσαγάγῃ ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς Ἐκκλησίας ἀρχὰς ὀχλοκρατικὰς, αἰέποτε καταπολεμηθείσας καὶ καταδικασθείσας ὑπ' αὐτῆς, ὅπως δι' αὐτῶν ἐπιτύχῃ ὅ,τι διὰ τῆς νομίμου καὶ κανονικῆς ὁδοῦ ἐθεώρει ἀκατόρθωτον.

Ὡς πρὸς τὴν ἀντίρρησην δὲ ὅτι ἡ παρέμβασις αὕτη τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν ἐμείου καὶ ἠκρωτηρίαζε τὰ δικαιώματα τῆς Ἀντιοχικῆς Ἐκκλησίας ὡς αὐτοκεφάλου καὶ ἀνεξαρτήτου τοιαύτης, αὕτη ἐλέγχεται ὑπὸ τῆς Ἱστορίας ὡς πάντῃ ἀσύστατος. Μήτοι ἐμειώθησαν π.χ., τὰ δικαιώματα τῆς Ἀντιοχικῆς Ἐκκλησίας ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸν ΙΣΤ'. αἰῶνα (1523) ὁ Ἀντιοχείας Δωρόθεος ὁ Γ'. ἐδικάσθη καὶ καθιέρωθη ἐν Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τῶν Πατριαρχῶν Ἱερεμίου τοῦ Α'. Κωνσταντινουπόλεως, Ἰωακείμ Ἀλεξανδρείας καὶ Δωροθέου Ἱεροσολύμων; Μήτοι ἔπαθε τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἀντιοχικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος (1614), ὅτε τῶν Δαμασκητῶν ἐκλεξαμένων Ἰγνάτιον τὸν Γ' ὡς Πατριάρχην Ἀντιοχείας, τῶν δὲ λοιπῶν χριστιανῶν τοῦ Θρόνου ἀντιλεγόντων, ἡ μία μερὶς ἐξεκάλεσε τὸ ζήτημα εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Τιμοθέου τοῦ Β', ὅστις ἐστερέωσε τὸν Ἰγνάτιον ἐπὶ τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου; Μήτοι ἐτρώθη τὸ ἀνεξάρτητον τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου κατὰ τὸν αὐτὸν αἰῶνα (1671), ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Ἀντιοχείας Κύριλλος, κατηγορηθεὶς ἐνώπιον τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας ὑπὸ τινῶν ὡς ἐκλεγείς ἐπὶ παραβάσει τῶν ἱερῶν Κανόνων, ἐξεβλήθη ἀποφάσει αὐτῆς ἀντικατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ Νεοφύτου; Μήτοι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀντιοχείας Φιλήμονος (1767), τῶν Χριστιανῶν τοῦ Θρόνου διαιρεθέντων εἰς τρεῖς μερίδας καὶ τινῶν μὲν προκρινόντων τὸν Βηρυττοῦ, ἄλλων τὸν Τριπόλεως, καὶ ἐτέρων τὸν Ταρσοῦ καὶ Σιδῶνος, ἡ παρέμβασις τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας ἀναδειξάσης χάριν τῆς εἰρήνης ἕτερον Πατριάρχην τὸν Μέγαν Πρωτοσύγκελλον Δαυιδῆλ, ἐθεωρήθη καὶ ἐσχολιάσθη ὡς κατάλυσις τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων τῶν Ἀντιοχέων; Μήτοι ἐθεωρήθη ὡς τοιαύτη ἡ μέχρι τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας Ἱεροθέου (τοῦ ἀπὸ Θαβωρίου 1850) ἐκλογὴ ὑπὸ

τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀπάντων ἀνεξαιρέτως τῶν πατριαρχῶν Ἀντιοχείας; Μήτοι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος (1615) ὁ Ἀντιοχείας Ἰγνάτιος, παρεμβὰς καὶ ἐξαναγκάσας τὸν Σιναίου Λαυρέντιον νὰ μὴ ἐξέρχηται τῶν ὁρίων τῆς κανονικῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θέσεώς του, ἐκκίσθη παρὰ τινος ὡς ἀυθαιρέτως καὶ ἀντικανονικῶς πολιτευθείς; Μήτοι ἡ κατὰ τὸν αὐτὸν αἰῶνα (1647) ἀπόφασις τοῦ Ἀντιοχείας Εὐθυμίου καθαιρουντος τὸν ὑποκείμενον τῷ Θρόνῳ Ἱεροσολύμων Ἀρχιεπίσκοπον Σιναίου Ἰωάσαφ καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κληρικούς, καὶ ἀνακοινοῦντος τὴν ἀπόφασίν του ταύτην τοῖς ἐν Μέμφιδι τῆς Αἰγύπτου χριστιανοῖς, κληρικοῖς καὶ λαϊκοῖς, οὓς προσαγορεύει ὡσεὶ ἦσαν ἴδιον αὐτοῦ ποιμνιον, ἐθεωρήθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξανδρείας καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων ὡς σφετερισμὸς τῶν κυριαρχικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων; Μήτοι κατὰ τὸν αὐτὸν αἰῶνα (1672) ὁ Ἀντιοχείας Νεόφυτος, θεσμοθετῶν μετὰ τοῦ Ἱεροσολύμων Δοσιθέου ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Διονυσίου τοῦ Δ' περὶ τῆς ἐν Κύπρῳ Μονῆς τοῦ Κύκκου, ἅμα δὲ δικάζων καὶ ἀθῶων τὸν Κύπρου Νικηφόρον κατέλυε τὸ ἀνεξάρτητον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα; Μήτοι ὁ Ἱεροσολύμων Δοσιθεος, συναποραινόμενος μετὰ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Γαβριήλ ἐπὶ τῇ καθαιρέσει τοῦ Κύπρου Γερμανοῦ καὶ συνεπικυρῶν τὴν γενομένην ἐκλογὴν ὡς Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου τοῦ πρώτου Ἀντιοχείας Ἀθανασίου, κατεπάτει τὰ δίκαια τῆς τῶν Κυπρίων Ἐκκλησίας; Ἡ μήτοι (παρὰλειπόμενων οὐκ ὀλίγων ἄλλων παρεμφερῶν παραδειγμάτων), ὁ Ἀντιοχείας Ἱερόθεος, πέμπων κατὰ τὸ 1845 εἰς Ἀλεξανδρείαν τὸν Μητροπολίτην Βηρυτοῦ ὅπως ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν ἀπεσταλμένων τῶν λοιπῶν δύο Πατριαρχῶν Μητροπολιτῶν Σμύρνης καὶ Σεβαστείας ἐκλέξωσι καὶ ἐγκαθιδρύσωσι Πατρ. Ἀλεξανδρείας παρεβίαζε τοὺς ἱεροὺς Κανόνες, ἡ ἐχαρακτήρισεν ὡς ἀντικανονικὴν τὴν παρέμβασιν τῆς Μ. Ἐκκλησίας πρὸς ἐπίλυσιν τῆς διαφοράς τῆς ἀναφεύσης κατὰ τὸ 1849 μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν κατοίκων Βηρυττοῦ καὶ Λιβανίου

Ὅρους προκειμένης ἐκλογῆς διαδόχου τοῦ ἀποβιώσαντος Μητροπολίτου Βηρυττοῦ, διαφορᾶς λυθείσης κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ληφθείσας ἀποφάσεις ;

Οὐδὲν τούτων συνέβαινεν· ἀλλὰ, καθὰ ἐρρέθη ἐν τοῖς προηγουμένοις, οἱ Ἡγούμενοι τῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων, ἀδιασπᾶστως ἠνωμένοι καὶ ἔχοντες ἀείποτε ἐν νῷ τὰ τοῦ Ἀποστόλου «εἶτε πάσχει ἐν μέ-»
 λος συμπάσχει πάντα τὰ μέλη», ἅμα καθορῶντες τὴν ἐσωτερικὴν εἰρήνην Πατριαρχικῆς τινος Ἐκκλησιαστικῆς περιφερείας σπουδαίως συνταραχσομένην καὶ ἀναστατουμένην, ἔσπευδον, συνεννοούμενοι πρὸς ἀλλήλους, νὰ ἐπέλθωσιν ἀρωγοὶ καὶ συναντιλήπτορες, ἄνευ ὀπισθοβούλων σκέψεων περὶ καρπώσεως πλεονεκτημάτων καὶ δημιουργίας τίτλων, κυριαρχικῶν δικαιωμάτων καὶ ἀξιώσεων ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης. Ἐν δὲ τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχεῖον παρίσταται πρωτοστατοῦν ἐν ταῖς τοιαύταις ἐνεργείαις, τὸ γεγονός τοῦτο εἶναι ἀρχαιοτάτον καὶ ὀφείλεται ἔνθεν μὲν εἰς τὰ ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἐπίβραβευθέντα αὐτῷ πρωτεῖα, ἔνθεν δὲ εἰς τὴν ἐν τῇ ἑδρᾷ τῆς Λύτοκρατορίας (τῆς Βυζαντινῆς τὸ πρῶτον εἶτα δὲ τῆς Ὀλωμανικῆς) θέσιν του, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἀείποτε ἦν ὁ φύσει ἐνδεδειγμένος διεκπεραιωτῆς καὶ μεσάζων τῶν πρὸς τὴν Πολιτείαν σχέσεων τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν. Διὰ τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου ὁ Λαδικεῖας Νουνέγιος ἐν τῇ Δ' Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ ἐφίμωσε τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Πάπα, ἐπιζητούντας νὰ ὑποθάψωσι τὴν δυσπιστίαν καὶ τὴν ἀντιζηλίαν τῶν λοιπῶν Ἐπισκόπων κατὰ τῶν ψηφισθέντων ὑπὸ τῆς Συνόδου ἐν τῷ κη' κανόνι πρωτείων τοῦ Κωνσταντινουπόλεως· «ἡ δόξα τοῦ Κωνσταντινουπόλεως—εἶπεν αὐτοῖς—δόξα ἡμῶν ἐστί, ἐπειδὴ καὶ τὰς μερίμνας ἡμῶν ἀναδέχεται» (Πράξ. 16). Ἐν δὲ ὑπάρχῃ Ἐκκλησίᾳ σχοῦσα τρανὰς ἐνδείξεις τῆς ὅλως ἀδελφικῆς καὶ ἀφιλοκερδοῦς ἀντιλήψεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ τῆς Ἀντιοχείας· τῆς ἀδελφικῆς δὲ ταύτης καὶ ὅλως ἀφιλοκερδοῦς ἀντιλήψεως δύο μόνον κείσθωσαν ἐνταῦθα παραδείγματα. Ὅτε κατὰ τὸ 1846 ὁ ἀρχη-

γὸς τῶν ἐν Διαρβεκῆρ Ρωμαιοκατολικῶν Μακάριος ἀφίκετο εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ πρᾶστας τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ ἐξητήσατο, ἐξ ὀνόματος τῶν ἐκεῖ κατοίκων, ἵνα γένωνται δεκτοὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, καίπερ αὐτὴ δεξαμένη τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως τοῦ Μακαρίου, χειροτονήσασα αὐτὸν Μητροπολίτην Ἀμίδης καὶ ἐφοδιάσασα διὰ χρημάτων, ἐνδυμάτων, ἱερῶν ἀμφίων, σκευῶν καὶ τῶν λοιπῶν χρειωδῶν, καθὼς καὶ δ' αὐτῶν ἀπαιτουμένων ἐγγράφων, οὐδεμίαν διετύπωσεν ἐν τούτοις ἀπαίτησιν προσαρτήσεως τῆς νέας Ἐπαρχίας τῷ Οἰκουμ. Θρόνῳ, καίτοι πάνυ εὐχεροῦς ὄντος τοῦ πράγματος, ἀφοῦ αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀντιοχείας, καίπερ προτραπείς ὑπὸ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου ἠρνήθη νὰ ἀναμιχθῇ εἰς τὸ ζήτημα τῆς εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν προσελεύσεως τοῦ Μακαρίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, ἀλλ' ἐπέμψεν αὐτὸν μετὰ συστατικῶν γραμμάτων τῷ Ἀντιοχείας, ἵνα παρουσιασθῇ πρότερον αὐτῷ ὡς κανονικῷ Πατριάρχῃ του καὶ εἶτα ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του· ὡς μόνον κληρὸν δὲ ἐαυτῷ ἐπεφυλάξατο τὸ Οἰκ. Πατριαρχεῖον τὴν φροντίδα καὶ μέριμναν τῆς διεκπεραιώσεως τῶν παρὰ τῇ Κυβερνήσει ὑποθέσεων τοῦ νέου Μητροπολίτου καὶ τὴν ὑποχρέωσιν, ἵνα καταβάλλῃ αὐτῷ ἐκ τοῦ Κοινοῦ μηνιαίαν ἐπιχορήγησιν ἐκ 1500 γροσίων, ἥνεπερ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν τακτικώτατα διὰ συναλλαγμάτων, καὶ διὰ καθυστερήσεως ἐστὶν ὅτι τῆς ἐκπληρώσεως ἄλλων ὑποχρεώσεων ἀμεσωτέρων, ἐξηκολούθησε νὰ πρέχῃ αὐτῷ. Καὶ πρὸ ἐνὸς δὲ περὶ-που αἰῶνος (1757) ὅτε οἱ Πατριάρχαι Ἀντιοχείας, μὴ δυνάμενοι νὰ στηρίξωσι τοὺς ἐν Χαλεπίῳ Ὀρθοδόξους κατὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν Παπιστῶν καταστησάντων τὴν πόλιν ταύτην ὀρμητήριον τῶν ἀνὰ τὴν Συρίαν ἐνεργειῶν των, ἐξητήσαντο παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὅπως τοῦτο ἀναλάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ διοίκησιν του τὴν Ἐπαρχίαν ταύτην, ἡ αἴτησίς των αὕτη ἐγένετο προθύμως ἀποδεκτὴ, ἀναλαβόντος τρις, κατὰ τὸ διαρρεῦσταν ἀπὸ τοῦ 1757—1888 χρονικὸν διάστημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὴν προστασίαν

τῆς Ἐπαρχίας καὶ τὴν δι' ἐπιδομάτων συντήρησιν τοῦ Ἀρχιερέως, ἀποδιδόντος δὲ ἐκάστοτε ταύτην τοῖς κατὰ καιροὺς Πατριαρχαῖς Ἀντιοχείας ἅμα τῇ αἰτήσει των, (καθὰ τελευταῖον ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ Διονυσίου τοῦ Ε' κατὰ τὸ 1888 συνέβη), ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀξιώσεως ἀπόζημιώσεων ἢ δικαιωμάτων, καίπερ τῶν κατοίκων ἀποσπεργόντων τὴν ὑπὸ τὸν Ἀντιοχικὸν Θρόνον ὑπαγωγῆν των καὶ δι' ἀναφορῶν πλειστάκις ἐκδηλωσάντων τὸν ζωηρὸν πόθον τῶν ἵνα ἐξακολουθήσωσι διατελοῦντες ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, προβάτων δὲ μάλιστα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΘ' αἰῶνος μέχρις ἀποκηρύξεως τοῦ Ἀντιοχείας, εἰς ὃν εἶχεν ἀποδοθῆ τότε τῇ αἰτήσει τοῦ ἢ Ἐπαρχία, καὶ συνεχίσεως τοῦ μνημοσύνου τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ ἐν τοῖς ναοῖς αὐτῶν. Οὔτε παρέλιπε ποτέ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐπιμελῶς ν' ἀποφεύγῃ πλὴν τὸ δυνάμειον νὰ ἐμβάλλῃ ὑπονοίας περὶ τῆς ἀγνότητος τῶν προθέσεων του καὶ πανηγυρικῶς νὰ προκηρύτῃ τὴν εὐλάβειαν καὶ τὸν σεβασμὸν του πρὸς τὰ κανονικὰ δίκαια καὶ προνόμια τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀντιοχείων. «**Ταῦτα**
» δὲ λέγομεν—ἐγράφεν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία πρὸς τοὺς Μητροπολίτας τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου, καὶ τὸν κληρὸν καὶ τὸν λαὸν τῆς πόλεως Δαμασκοῦ τοὺς ἀναφερθέντας αὐτῇ κατὰ τὸ 1850 μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ Πατριαρχοῦ Ἀντιοχείας Ἱεροθέου σχετικῶς πρὸς τὴν ἐκλογὴν διαδόχου — «**οὐχὶ ἄπαγε!** πρὸς κατάργησιν τῶν
» κανονικῶν λόγων καὶ δικαιωμάτων ἅπερ κέκτηται καὶ
» ὁ ἀγιώτατος αὐτὸς Θρόνος, καὶ πρὸς τὰ ὅποια οὐ-
» δέποτε ἀπέβλεψεν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία νὰ μετέλθῃ
» ἐπέμβασίν τινα καὶ ἐπίθεσιν, εἴτε ἐν χρεΐα αὐτοῦ εἴ-
» τε ἄλλοτε, τούναντίον δὲ μάλιστα ἀείποτε ὑπεστήριξε
» τὰ προνόμια αὐτοῦ, καὶ ἐπεχορήγησε θερμοῦργὸν προ-
» στασίαν εἰς τοσαύτας κατὰ καιροὺς δεινὰς αὐτοῦ περιστά-
» σεις, ἀφορῶσα τὴν συντήρησιν τῶν αὐτόθι Ὀρθοδόξων
» ἀπὸ πάσης τῶν ἐναντίων προσβολῆς, καὶ ταύτας τὰς προ-

» στασίας καὶ ἐναγωνίους ὑπερασπίσεις τῆς Ἐκκλησίας
» ὑπὲρ τοῦ Θρόνου ἄπειρα διακηρύττουσι παραδείγματα, κα-
» θὼς κοὶ αὐτὴ ἢ ἐσχάτως ἀποκατάστασις τοῦ ἁγίου Ἀμι-
» δης, ὑπὲρ οὗ ἐδαπάνησε καὶ ἐξακολουθεῖ δαπανᾶν ἀδράς
» ποσότητος, καθὼς καὶ πρὸ αὐτῆς τὴ κατὰ τὴν Μητροπό-
» λιν Χαλεπίου συμβάντα καὶ ἄλλαι ἄπειραι περιστάσεις,
» κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, μα-
» κρὰν παντὸς ἰδιορρύθμου σκοποῦ ἀλλὰ καὶ μὲ πραγματι-
» κὰς θυσίας, προϋνόησεν ὡς ἐξ ἀνωτάτης περιοπῆς καὶ
» πολυειδῶς ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῶν πνευματικῶν συμφερόντων
» τοῦ Θρόνου καὶ τῶν ὑποτελούντων αὐτῇ Ὀρθοδόξων, ἀνα-
» λαυβάνουσα εἰς ἑαυτὴν πολλὰ αὐτοῦ βάρη»*

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν τρόπον καθ' ὃν τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν δύο Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων ἐξεπλήρωσαν τὸ ἐπιβεβλημένον αὐτοῖς καθῆκον τῆς ἀδελφικῆς συμπράξεως καὶ συναντιλήψεως τῆς ὑπὸ ἐμφυλίων διαστάσεων σπαρατσομένης Ἀντιοχικῆς Ἐκκλησίας, ἀπλῆ ἐπισκόπησις τῶν μεστῶν χριστιανικῆς ἀγάπης, πραότητος καὶ ἀνεξικακίας ἐπιστήμων δηλώσεων καὶ ἐνεργειῶν τούτων ἀφ' ἑνός, καὶ τῆς ὅλως ἀπρεποῦς πρὸς αὐτοὺς στάσεως τῶν λεγομένων ἰθαγενῶν Ἀρχιερέων μετὰ τῶν ὀπαδῶν των ἀφ' ἑτέρου, ἐξαρκεῖ ὅπως πείσῃ πάντα φρόνιμον καὶ ἀμερόληπτον τίνες εἰσὶν οἱ κηρόμενοι τῶν ἀληθῶν συμφερόντων τῆς τε καθόλου Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν γένει καὶ τῶν τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀντιοχείων ἰδίᾳ, καὶ τίνες οἱ ἄλλοτριῶς πρὸς τὰ συμφέροντα ταῦτα πόθους καὶ βλέψουσι δουλεύοντες. Διεξελέτω λ. χ. ὁ

* Βλέπε τὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ ἐν τοῖς Κώδιξι τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ δωζόμενα ἐπίσημα Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰς ὁχέσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὰς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων καὶ Κύπρου (1575—1863)», ὁγκώδη Τόμον, τὸν μετ' οὗ πολλὰς ἡμέρας ἐκδοθησόμενον ἐκ τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου,

βουλόμενος τὸ πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην θρασυ καὶ ὑβριστικὸν τηλεγράφημα τοῦ Λαοδικεῖας Μελετίου, τὸ ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν πρώτην ἐκλογὴν του ὡς Ἀντιοχείας σταλὲν παρ' αὐτοῦ ἐξ ἀφορμῆς τῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν δηλώσεως τοῦ Οἰκ. Πατριάρχου, ὅτι ἄνευ τῆς κανονικῆς ἀδείας αὐτοῦ δὲν ἐπετρέπετο κατὰ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας ἢ ἐνταῦθα ἔλευσις δύο Ἀρχιερέων ἐκ τῆς Ἀντιοχικῆς πλειοψηφίας· ἀναγνώτω τὴν πρὸς τοὺς τρεῖς Πατριάρχας πεμφθεῖσαν χλευαστικὴν ἐκείνην καὶ εἰρωνικὴν Εἰρηρικὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἰδίου, ἅμα Κυβερνητικῶς ἐπικυρωθέντος, ἐν ἧ, μετὰ τὰς τελεσθεῖσας παντοειδῆς ἀσχημίας, ἀταράχως βεβαιοῖ ὅτι, «πάντα τὰ τῶν ἱερῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας θέσμια διὰ πάσης μερίμνης καὶ τάξεως συνετελέσθη πρὸς κανονικὴν καὶ νόμιμον ἐκλογὴν καὶ ἀνάδειξιν τοῦ πρὸς διαδοχὴν αὐτοῦ ἀξίου. Ὁμοφώνως δὲ καὶ κοινὴ γνώμη τῶν ἱερωτάτων μελῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν ἐπιλέκτων ἀντιπροσώπων τοῦ εὐλογημένου λαοῦ πρὸς τὴν ἡμετέραν ἀπειδὲ Μετριότητα, καίπερ γινώσκουσαν καὶ κάλλιστα συναισθανομένην τὴν ἀσθένειαν.... Ἐν τούτοις στεροῦς ἔχοντες τὰς ἐλπίδας.... ἐκλίναμεν τὸν αὐχένα πρὸ τοῦ Θεοῦ θελήματος καὶ εὐπειθῶς ὑπετάγημεν τῇ ἐφ' ἡμᾶς ἐλέῳ Θεοῦ ἐνεχθεῖσθαι ὁμοφώνως κλήρου τε καὶ λαοῦ φωνῇ»· εἰς τὰ δύο ταῦτα ἔγγραφα τοῦ ὑπογραφομένου Πατριάρχου Ἀντιοχείας, προστελήτωσαν τὰ τηλεγραφήματα τῶν ἰθαγενῶν Ἀρχιερέων, αἱ θρασεῖαι ἐπιστολαὶ τοῦ Σελευκείας καὶ τὰ μεστὰ ἀνηκούστου ἰταμότητος καὶ ἀναιδείας μακρὰ γράμματα λαϊκοῦ τινός Πέτρου Ἐπιφανίου, τοῖ μὲν τος, ἐκ τοῦ βάλθους τῆς Συρίας, νὰ νουθετῇ, νὰ ἐπιτιμᾷ καὶ νὰ ἐλέγχῃ, αὐτὸς ὁ ἀπλοῦς καὶ ἄγνωστος λαϊκὸς καὶ δὴ ἐν ὑβριστικωτάτῃ γλώσσῃ, τὸν Πρωιεράρχην τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὸν καλῆμενον ἐπὶ τῆς καθέδρας τῶν Γρηγορίων καὶ τῶν Χρυσοστόμων καὶ τῶν Φωτίων καὶ νὰ τῷ ὑποδεικνύῃ τὰ καθήκοντά του καὶ τὴν τηρητέαν ὑπ' αὐτοῦ πολιτείαν· μελετηθῆτω

ἐπὶ τούτοις ἢ τηρηθεῖσα ὑπὸ τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας πολιτεία πρὸς τὰς πολυπληθεῖς ἀναφορὰς τῶν κατοίκων Ταρσοῦ, Ἀδάνων, Μερσίνης, Ἀλεξανδρέτας, τῶν κοινοτήτων τῶν Ἐπαρχιῶν Ἀμίδης καὶ Θεοδοσιουπόλεως, δι' ὧν οἱ ἀναφερόμενοι Ἱερεῖς, Ἐπίτροποι, Ἐφοροί, Δημογέροντες καὶ Πρόκριτοι ἀποκηρύττουσι τὸν Μελέτιον καὶ ἰκετεύουσι ἐπιμόνως ὅπως, ἀποσπώμενοι ἀπὸ τοῦ Ἀντιοχικοῦ Θρόνου, ὑπχλωσιν ὑπὸ τὸν Οἰκουμ. Θρόνον, μεθ' οὗ βεβαιοῦσιν ὅτι γεωγραφικοὶ καὶ ἄλλοι πολλαπλοὶ λόγοι συνδέουσιν αὐτούς· ἀναγνωσθήτωσαν αἱ ἀπαντήσεις αὐτῆς, ἢ τόσον πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ἐν Βηρυττῷ Ὀρθοδόξων τὴν ἐπικαλεσθεῖσαν τὴν συνδρομὴν τῆς Ἐκκλησίας Κων]πόλεως δι' ἐκθέσεων καὶ τηλεγραφημάτων ἐν τῇ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Μελετίου ἔριδι ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μητροπολίτου Βηρυττοῦ καὶ τῆς διχοτομήσεως τῆς Ἐπαρχίας ταύτης διὰ τῆς ἀποσπάσεως τοῦ Λιβάνου, ὅσον καὶ ἢ πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Πύλιν, ἀξιώσασαν ὅπως τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον γνωμοδοτήσῃ ἐπὶ τοῦ κανονικοῦ ἢ μὴ τῆς ὑπὸ τοῦ Μελετίου ἰδρύσεως ἰδιαίτερας Μητροπόλεως ἐν Λιβάνῳ, καὶ ἐκ πάντων τούτων καταδειχθήσεται ἀριδῆλως παντὶ ἀπροκαταλήπτως κρίνοντι ἢ σύνεσις καὶ μετριοπάθεια, ἢ χριστιανικὴ πραότης καὶ ἀγάπη, ὑφ' ὧν ἐνεπνέοντο αἱ καθ' ἅπασαν τὴν ἀνέλιξιν τοῦ Ἀντιοχικοῦ ζητήματος ἀποφάσεις καὶ πράξεις τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, καὶ τὸ ὅλως ἀσύστατον καὶ ἀβάσιμον τῶν κατ' αὐτῆς ἐκσφενδονισθεισῶν αἰτιάσεων.

Ε') Τί δὲ λεκτέον περὶ τῆς ἐπὶ ἐξυπηρετήσῃ φυλετικῶν σκοπῶν καὶ τάσεων κατηγορίας καὶ μομφῆς τῆς διατυπωθείσης ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, προφορικῶς τε καὶ γραπτῶς, τόσον κατὰ τῶν μειοψηφησάντων Ἀρχιερέων ὅσον καὶ κατ' αὐτῶν τούτων τῶν τριῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων, καὶ ἥτις ἀπετέλεσε, λέγουσι, τὸν κυριώτερον λόγον δι' ὃν ἀπεκρούσθη τόσον ἐντόνως ἢ ἐπέμβασις τῶν τελευταίων, καθόσον δηλαδὴ ἦν γνωστὸν ἐκ τῶν προτέρων ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ προσδοκᾶται ἀμερόληπτος ἐκ μέρους αὐτῶν ἐτυμηγορία ;

Ἡ αἰτίασις αὕτη ἦν ἀρέσκονται νὰ ἐπιρρίπτωσιν ἀπὸ τινος χρόνου κατὰ τῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων τῆς Ἀνατολῆς ἰδίᾳ ἐκεῖνοι, ὅσοι, ἐπιζητοῦντες νὰ καρπωθῶσιν ὠφελήματα ἐξ ἀτόπου χρησιμοποίησις τῶν ἱερωτάτων, προσκρούουσι κατὰ τῆς ἀκραδάντου ἐμμονῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ μὴ μεταίρειν τὰ ὅρια ἃ ἔθεντο οἱ Πατέρες ἡμῶν, ἐλέγχεται ὑπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων πάντῃ ἀβάσιμος. Ἡ ἐν τῇ Ἀνατολῇ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἔχουσα ἀείποτε ὡς γνώμονα τῶν πράξεών της τὸ Ἀποστολικὸν «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος καὶ Ἕλληγ, δοῦλος καὶ ἐλεύθερος», οὐδέποτε ἐπέτρεψε νὰ παρεισδύσῃ καὶ ἐπικρατήσῃ ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς περιβόλῳ αἱ φυλετικαὶ ἀρχαί, οὔτε ἐρρύθμισέ ποτε τὴν πορείαν καὶ τὰς ἐνεργείας αὐτῆς συνωδὰ ταύταις, ἀλλὰ πάντοτε ἐθεώρησε πάντας τοὺς ὑπὸ τὴν μητρικὴν αἰγίδα αὐτῆς χριστιανοὺς ὡς ἀδελφοὺς ἀπολαύοντας τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων· δὲ εἶναι δὲ δυσχερὲς νὰ προσαχθῶσι πλεῖστα ὅσα γεγονότα, πρόσφατά τε καὶ ἀρχαιότερα, ἐπιμαρτυροῦντα τὴν ἀλήθειαν τῶν λεγομένων. Ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τούτων ἐμπνεομένη ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐν τῷ Ἀντιοχικῷ ζητήματι εἰς ἓν τι μόνον ἀπέβλεψεν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων: ὅπως παραμένωσιν ἐν ἰσχύϊ τὰ ἀπὸ μακροῦ χρόνου κρατοῦντα ἐν τῇ Ἀντιοχικῇ Ἐκκλησίᾳ θέσμια καὶ μὴ ἀνατραπῶσιν αὐθαιρέτως καὶ παρκτύπως. Προσκαλεῖται δὲ πᾶς τὰναντία φρονῶν νὰ ὑποδείξῃ μίαν καὶ μόνην πρᾶξιν, ἢ λέξιν, ἢ ἐνέργειαν τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ Ἀντιοχικῷ ζητήματι ἀρισταμένην τῶν ἐκτεθεισῶν ἀρχῶν καὶ ὑποδηλοῦσαν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον ἐπίδρασιν φυλετικῶν ἀρχῶν ἢ τάσεων.

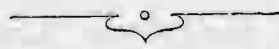
Εἰς τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα τὰ ὑπεραρκοῦντα πρὸς ἀναίρεσιν τῶν ἐπὶ φυλετισμῷ αἰτιάσεων, θὰ ἠδύνατό τις ὡς ἐκ περισσοῦ νὰ ἐπιπροσθέσῃ, ὅτι καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ βᾶσις ἐστ' ἢς ἐδράζεται ἡ κατηγορία, ὁ ἀνταγωνισμὸς δηλ. μετὰ τῆς Ἀραβικῆς καὶ Ἑλληνικῆς ἐθνότητος προσώπων, ἀνατρέπεται πανηγυρικῶς ὑπὸ τῆς Ἱστορίας, βεβαιούσης θετικῶς ὅτι οἱ Ἀραβικῆς καταγωγῆς λαοὶ ἐνεφανίσθησαν τὸ πρῶτον εἰς τὴν Συ-

ρίαν καὶ τὴν Παλαιστίνην ὡς ἐνθουσιῶντες Μουσουλμάνοι κατακτῆται ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῶν πρώτων Χαλιφῶν, προσηλυτιζόντες, ὡς ἔθος αὐτοῖς, τοὺς χριστιανοὺς, οὐδαμῶς δὲ προσηλυτιζόμενοι εἰς τὸν χριστιανισμὸν, πρᾶγμα ὀλοσχερῶς ἀδύνατον, κἂν ἔτι ὑπῆρχεν ἡ πρὸς τοῦτο διάθεσις. Ἐνεκα δὲ τῆς πληθύσεως τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν γνωστῶν ἀντιξῶν καιρικῶν περιστάσεων, οἱ ὀλιγάριθμοι Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ οἱ ἐναπολειφθέντες ἀνὰ τὴν Συρίαν καὶ Παλαιστίνην, μετὰ τὰς Σταυροφορίας, εὐρεθέντες ἀπομεμονωμένοι ἐν τῷ μέσῳ πελάγους Ἀραβικοῦ Μουσουλμανικοῦ κόσμου, ἀποβαλόντες τὴν χρῆσιν τῆς μητρικῆς γλώσσης, ἢς ὀλίγα μόνον λείψανα περιεσώθησαν ἐν ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις (ἅτι ἐπιτραπίσθη αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμῶνος κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα τῆς χρῆσεως τῆς Ἀραβικῆς ἐν τοῖς ναοῖς), ἐξωμοιώθησαν, κατ' ἀναπόδραστον ἀνάγκην, κατὰ τε τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἔθνη καὶ ἔθιμα τοῖς ἄρχουσιν. Ἀλλ' ἡ ἀφομοίωσις δὲν προήχθη περαιτέρω, καθόσον ἡ θρησκεία ἡγειρεν ἀνυπέβλητον πρόσκομμα κατὰ τῶν διὰ γαμικῆς συναφείας ἐπιμιξιῶν ἐξ ὧν μόνον ἦν δυνατὸν νὰ προκύψῃ, ἐν τῇ παρόδῳ τῶν αἰώνων, ἀλλοίωσις τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος.

Κατὰ τὰ ἀναμνήρηστα λοιπὸν Ἱστορικὰ ταῦτα διδόμενα, ὁ Ὁρθόδοξος πληθυσμὸς τῆς Συρίας καὶ Παλαιστίνης, καίπερ χρώμενος τῇ Ἀραβικῇ, δὲν εἶναι οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον Ἀραβικῆς καταγωγῆς, ἀλλὰ προὑπῆρχε τῆς Ἀραβικῆς εἰσβολῆς καὶ κατακτήσεως, ἔλκων τὸ γένος ἀλλαχόθεν, ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν ἀπικιῶν τῶν ἐγκατασταθεισῶν μόνιμως ἐν τῇ γῶρᾳ μετὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ τάχιστα ἐξαπλωθεισῶν καὶ πολλαπλασιασθεισῶν καθ' ἀπάσας τὰς διευθύνσεις, συγχρωτισθεισῶν δὲ καὶ ἐπιμιχθεισῶν, καθὰ νοεῖται εἰκοθεν, μετὰ τοῦ αὐτόχθονος Συριακοῦ στοιχείου. Ἡ μήπως ἦσαν Ἀραβες ὁ Ἰγνάτιος, ὁ Ὀριγένης, ὁ Κλήμης, ὁ Χρυσόστομος, ὁ Θεόδωρητος, ὁ Κύριλλος, ὁ Συνέσιος, ὁ Ἐπιφάνιος, ὁ Δαμασκηνὸς καὶ ἅπανα ἢ λοιπὴ πικρὴ φάλαγγς τῶν Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν συγγρα-

φέων, ὧν ἀπόγονοι τυγχάνουσιν οἱ σημερινοὶ Ὁρθόδοξοι τῆς Συρίας καὶ Παλαιστίνης;

Ἐξ ὧν ἀπάντων ἐξάγεται, ὅτι τὸ φυλετικὸν ζήτημα ἐδημιουργήθη ὅλως τεχνητῶς καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων τῆς Ἀνατολῆς, οἵτινες ἐν ταῖς ἐνεργείαις αὐτῶν εἰς ἓν καὶ μόνον ἀπέβλεπον, καθὰ ἔφθημεν εἰπόντες, ὅπως μὴ καταργηθῆ ἔθνος πανάρχαιον καὶ πολλῶν πολλάκις ὠφελημάτων ἀποδειχθὲν πάροχον, καθ' ὃ ἐκάστη ἐπὶ μέρους Ἐκκλησία ἀπήλαυε τῆς ἐλευθερίας τοῦ λαμβάνειν τοὺς Ἐπισκόπους καὶ Πρωθιεράρχας αὐτῆς ἐξωθεν τῆς περιφέρειας αὐτῆς, ὅσάκις λόγοι ἀποχρῶντες ὑπηγόρευον τοῦτο, καὶ χωρὶς νὰ δικαιῶται ἢ πλειοψηφία νὰ ἀπαγορεύη κατ' ἀρχὴν τῆ μειοψηφία τὴν ὑπόδειξιν τοιούτων ὑποψηφίων. Τοῦ παναρχαίου τούτου ἔθους ὑπάρχει ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ ἀπειρία παραδειγμάτων, ἐξ ὧν σταχυολογοῦμεν ὀλίγα τινὰ μόνον χάριν παραδείγματος, οἷον τὴν πρόσληψιν τῶν Ἀρχιεπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως Ἀνατολίου ἐξ Ἀλεξανδρείας, Χρυσόστομου, Νεστορίου, Εὐσεβίου, Εὐδοξίου ἐξ Ἀντιοχείας, τῶν Πατριαρχῶν Ἀντιοχείας Εὐφρασίου, Ἀναστασίου, Γρηγορίου, Γεωργίου (ἀπάντων κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα), ἐξ Ἱεροσολύμων, τοῦ Κύπρου Ἐπιφανίου ἐκ τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Συνοψίζοντες νῦν πάντα τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα περὶ τοῦ Ἀντιοχικοῦ ζητήματος καταντῶμεν εἰς τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα.

Α'.

Ὅτι οἱ ἰθαγενεῖς Ἀρχιερεῖς, οἱ ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἐκλογῆς τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας εἰς διαδοχὴν τοῦ παραιτηθέντος Σπυρίδωνος ἀξιώσαντες ἵνα αὐθιχρέτως τροποποιήσωσι τὸ ἀπὸ μακροῦ χρόνου κρατοῦν καὶ νόμον θέσιν ἐπέχον καθεστῶς καὶ ἀντ' αὐτοῦ νὰ θεσπίσωσιν,

ἀκέφαλοι, νέα νομοθετικὰ μέτρα, ὑπερεπὶδων προδήλως τὰ ὄρια τῆς ἀρμοδιότητος καὶ δικαιοδοσίας αὐτῶν· ὁ δὲ Τοποτηρητῆς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τρεῖς Μητροπολῖται οἱ ἀντεγόμενοι στερρῶς τοῦ καθεστῶτος καὶ ἐπὶ τέλος ἐξαναγκασθέντες, ὑπὸ τῆς ἀνενδότου ἐπιμονῆς τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν των ν' ἀποχωρήσωσιν, ὅπως μὴ συμμετάσχωσι τῶν τελουμένων παρανομιῶν, ἐνήργουν νομίμως καὶ κανονικῶς.

Β'.

Ὅτι ἡ πρώτη ἐκλογή, ὡς Ἀντιοχείας, τοῦ Μελετίου, ἡ μονομερῶς ὑπὸ μόνων τῶν ἐπτὰ τοῦ Θρόνου Μητροπολιτῶν καὶ ὑπὸ τὴν προεδρείαν ἄλλου ἢ τὴν τοῦ κανονικοῦ Τοποτηρητοῦ διεξαχθεῖσα, μὴ γενομένων συμφήρων, διὰ λόγους εὐλόγους καὶ ἀποχρῶντας, τοῦ κανονικοῦ Τοποτηρητοῦ καὶ τριῶν ἄλλων Μητροπολιτῶν, ἐξελέγεται παράτυπος, ἀντικανονικὴ καὶ συνεπῶς ἄκυρος· κατ' ἀσυγκρίτως δὲ μείζονα λόγον ἐλέγεται ὡς τοιαύτη ἡ δευτέρα δῆθεν ἐκλογή, ἡ ἀποτελοῦσα οἰκτρὰν παρωδίαν καὶ ἐμπαιγμὸν τῶν κανονικῶν διατάξεων καὶ θεσμίων τῆς Ἐκκλησίας.

Γ'.

Ὅτι ἡ μετὰ τὴν Κυβερνητικὴν ἐπικύρωσιν καὶ ἐγκαθίδρυσιν αὐτοῦ ὡς Πατριάρχου Ἀντιοχείας πολιτεία τοῦ Μελετίου, πάσαις ταῖς ὑπαγορεύεσι τῆς συνέσεως, τῆς μετριοπαθείας καὶ τοῦ πόθου πρὸς συνδιαλλαγὴν ἀντιβαίνουσα, ἐξῆψεν ἔτι μᾶλλον ἀντὶ νὰ κατευνάσῃ καὶ νὰ καταπραῦνῃ τὰ πνεύματα· ἡ δὲ παρ' αὐτοῦ διενεργηθεῖσα παῦσις καὶ ἐξωσις τῶν τριῶν Μητροπολιτῶν, ἐπὶ παραβάσει πρῶτων τῶν περὶ διαδικασίας τῶν Ἐπισκόπων σχετικῶν διατάξεων τῶν ἱερῶν Κανόνων διενεργηθεῖσα, εἶναι παράτυπος, ἀντικανονικὴ καὶ συνεπῶς ἄκυρος.

Δ'.

Ὅτι ἡ παρέμβασις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, ἐγένετο νομίμως

καὶ κανονικῶς, ἅτε προκληθεῖσα ὑπὸ τῶν κανονικῶν ἀρχηγῶν τῆς Ἀντιοχικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Πατριάρχου Σπυριδωνοῦ τὸ κατ' ἀρχὰς καὶ τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ χηρεύοντος Θρόνου ἀκολούθως· ἐξησκήθη δὲ αὕτη, κατὰ τὸ ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως ἰδίᾳ κρατοῦν καθεστῶς, οὐχὶ πρὸς μείωσιν καὶ καταπάτησιν τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας ὡς αὐτοκεφάλου καὶ ἀνεξαρτήτου τριαύτης, ἀλλὰ πρὸς ἀδελφικὴν σύμπραξιν καὶ ἀντίληψιν τῆς δεινῶς συνταρασσομένης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας, ἐν πνεύματι δὲ ἄκρας πραότητος, μετριοπαθείας καὶ χριστιανικῆς ἀγάπης.

Ε΄.

Τέλος, ὅτι κακῶς ἐχαρακτηρίσθη τὸ Ἀντιοχικὸν ζήτημα ὡς προελθὸν ἐκ φυλετικῶν τάσεων καὶ σκοπῶν, οἷς ἐδούλευον οἱ μειοψηφήσαντες Ἀρχιερεῖς καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ Πατριαρχικοὶ Θρόνοι· καθόσον οὗτοι οὐδὲν ἕτερον ἐζήτουν ἢ τὴν τήρησιν τῶν ἀπὸ μακρῶν αἰῶνων κρατούντων ἐν τῇ Ἀντιοχικῇ Ἐκκλησίᾳ θεσμίων, κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας· ὡς ἐκ περισσοῦ δὲ, καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ θεωρία περὶ Ἑλληνικῆς καὶ Ἀραβικῆς ἐθνότητος ἐν Συρίᾳ, ἀντιμαχομένων ἀλλήλαις, ἐλέγχεται ἱστορικῶς πάντῃ ἀβάσιμος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῆ α΄. Ἰουλίου 1903.

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος πειθήνιον τέκνον

Ἄρχιμ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΔΕΛΙΚΑΝΗΣ

Ἀρχιεφύλαξ τοῦ Οἴκου. Θρόνου.

SISMANGOLIO

